

De *Yzer*bode

Verantwoordelijke uitgever:
Drukkerij Schoonaert bvba
Bergenstraat 1, 8972 Roesbrugge
tel. 057 30 03 79 - fax 057 30 09 80
info@drukkerijschoonaert.be
ING BE96 3850 0570 7505 - IBAN BBRUBEBB
JAARABONNEMENT: € 19,00

De wasserij van het Belgisch leger (2) tijdens de Eerste Wereldoorlog op Eversam te Stavele

Met paard en kar werd de propere was van de soldaten naar het front van de "Drie grachten", Noordschote en Boezinge gebracht.

Meisjesschool juni 1917, Stavele

In de lokalen van de meisjesschool aan het kerkhof werd het gewassen linnen van de soldaten dat van de wasserij van Eversam kwam genaaid, gestopt en hersteld.

Meisjesschool Stavele, zakkenvermaaksters

In andere lokalen werden jutezakken hersteld waarin de was van de soldaten werd gestopt.

Het verhaal over de familie Laurens-Follet

Voordracht Talbot House / Erfgoeddag 2013

In het begin van de Eerste Wereldoorlog kwamen er veel vluchtelingen te Stavele aan.

Onder deze vluchtelingen bevond zich de familie Emilius Julius Laurens - Follet (° Elverdinge 21 december 1851), eigenaar van een leerlooierij uit Elverdinge.

Emilius Laurens trouwde te Oostvleteren op 21/10/1885 met Philomena Catharina Follet (° Oostvleteren 11 april 1857). Het gezin telde acht kinderen, waarvan twee kinderen op zeer jonge leeftijd overleden. Te Stavele vond de familie onderdak bij Emile Destrooper (schoolhoofd op rust) en Jérômine Alphonsine Lootvoeten, die recht tegenover het kerkhof woonden.

Woonhuis van Emile Destrooper. In de achtergrond de pastorie.

1. Philomena Follet, 2. Jules Laurens, 3. Maria Laurens, 4. Laura Laurens, 5. Bertha Laurens, 6. Camille Laurens, 7. Michel Laurens, 8. Celesta Laurens

Zijn vier dochters Maria Cornelia (° Elverdinge 8 juli 1887), Celesta Bertha (° Elverdinge 11 mei 1894), Bertha Julia (° Elverdinge 3 november 1896) en Laura Bertha (° Elverdinge 18 mei 1898) hadden werk gevonden in de wasserijen van het Belgisch leger op Eversam. Hun twee zonen waren aan het front: Camille Leon (° Elverdinge 20 december 1890) en Michel Cornelius (° Elverdinge 15 september 1892).

En blijkbaar leverde Celesta Laurens er prima werk want op 12 juli 1917 werd ze door de legerleiding tot toezichtster gepromoveerd. Een reeks foto's uit het album van Antoon Verplanken toont het reilen en zeilen op de hoeve Eversam.

Op de beide foto's: links Celesta Laurens

Maar ook Bertha Laurens, de 21-jarige zus van Celesta, werkte als atelierversantwoordelijke in de militaire wasserij op Eversam.

Bertha Laurens leerde er in 1917 een brancardier Omer Verplanken kennen, een onderwijzer uit Ronse die tijdens die periode vaak in het Belgische militaire hospitaal "De Cleppe" in het naburige Hoogstade van dienst was. Ze werd verliefd op Omer en het vlammetje sloeg over toen hij een pootje van een hondje moest spalpen. Na de oorlog trouwde Bertha met Omer en het jonge koppel ging zich in Ronse vestigen. Omer zou later veel last onderkennen van een longaandoening, opgelopen bij de verzorging van de vele slachtoffers van gasaanvallen. Hij overleed te Ronse en Bertha keerde later naar Elverdinge terug waar zij in 1981 overleed.

Antoon Verplanken uit Elverdinge, bewaart van zijn grootmoeder een uniek fotoalbum met talrijke foto's van de wasserij te Eversam.

Robert Toussaint

100 JAAR GELEDEN

EEN KIJKJE OP DE OORLOG 1914-1918

De majoor

We zaten in een grote gracht aan de vaart van Plassendale, in Sint-Joris. Op een dag sprongen de Duitsers in onze tranchee. Onze voorposten hadden geslapen. Ze waren verrast en gevangen genomen. Hun schoenen stonden daar nog, als we later de tranchee weer innamen. Je mocht je schoenen nooit uitdoen als je vooraan zat en je mocht je geweer nooit uit je handen leggen. Nu, we waren verrast. Er vielen enkele doden en we moesten vluchten. Twee dagen later moesten we onze tranchee weer innemen. Over 't water. De genie had van die kurken bruggetjes gelegd. Dat is in bollen kurk. Ze steken dat met pinnen in de grond. Er mag daar maar één man per minuut over passeren. Als je in 't midden komt, zakt dat een beetje in. Er was een majoor bij ons. 't Was zelden dat hij bij ons was. Een majoor zit meestal een beetje langs achter, in een abrijetje of zoiets. Nu moest hij mee naar voren. Hij trok zijn sabel: "En avant, des amis". Hij liep als eerste over 't bruggetje. Hij was er nog maar een meter of drie over of hij lag er al in. 't Was gepasseerd. 't Kwam donker en dat lijkt lag aan de andere kant van de gracht. Ze moesten met vier man dat lijkt gaan halen en achteruit dragen. 't Was nogal een zware man, die majoor, en zodra zij heften aan zijn hoofd en zijn voeten, zakte het bruggetje door. Een van de soldaten - "Piotje" noemden we hem - zette zich met zijn knieën op de borst van de majoor. "Gij nondedju, ge hebt met mijn voeten gespeeld als ge leefde, en ge speelt er nu nog mee!" riep hij.

Mijn ouders waren daar gaarne gezien

Mijn ouders waren naar Frankrijk gevlucht. Ze werkten op een hof van 505 hectaren. Ze waren daar gaarne gezien. De boer was gemobiliseerd. 't Was de boerin haar vader, de oude boer, die weer boerde. Hij zei dikwijls: "'t Is niemand die 't werk van de Belgen gaat verbeteren, maar ge moogt 's zondags niets vragen. 's Zondags gingen ze naar de mis, wat verdient ge daaraan? Heel de dag, gewassen, schoon gekleed, sigaretjes ..."

De foto

Ik heb een foto van heel onze compagnie, genomen door luitenant De Winde. Vijfde compagnie, peleton van luitenant De Winde, enkele dagen voor het Grote Offensief. Hij zei: "Wij zijn aangeduid. 'k Weet dat er van ons zullen sneuvelen. Het zal een souvenir zijn voor de overlevenden." Er zijn er 27 overgebleven. Zeker meer dan 40 bleven achter. Luitenant De Winde is ook gesneuveld. We vertrokken van Gijverinkhove. Aan de 'Blote Zak' tussen Sint-Jelijns en Langemark, een landelijke herberg. Ik kende die streek goed. Het was de nacht van de 27ste op de 28ste september 1918. De avond van de 27ste kregen we wijn en korten drank, zoveel als we wilden. Ik zei tegen sommige jongens: "Drinkt dat toch niet. Je gaat stand moeten houden, want 't zal er spannen." 't Was rond den elven als de luitenant van man tot man ging. Dat de koning zelf het bevel zou geven voor de aanval. In het park van het kasteel van de Thibault de Boesinghe's in Boezinge stond een groot kanon. Het derde kanonschot was het signaal voor de aanval. We vielen aan en in geen tijd waren we door d'eerste linie, en door de tweede linie. 't Geweld begon maar op de hoogvlakte Passendale-Westrozebeke. Daar zaten sterke weerstandsnesten en daar zijn veel van onze mannen gevallen.

'k Hoor het aan hun vloeken

Als we Westrozebeke ingenomen hadden was er daar een hofstee van 1 paard. We wisten dat er Duitsers zaten, er stond een Duits kanon onder de notenboom. Ik ging langs voor en als we langs het venster passeerden, deed de boer teken. Maar ik verstond hem niet. Ik was wantrouwig. Ik zei: "Mannen, pas op. De vinger aan de trekker." We zagen niemand. Ik ging binnen en ik vroeg aan de boer wat hij wilde zeggen. "Dat ze daar zitten in de beerput. Ik heb hem moeten opkuisen. Het is hun abri, voor hun kanon." Inderdaad, er zaten er vier in. Ze waren blij dat ze gepakt waren. We gingen weer binnen en de oude moeder zei: "De Duitsers zelden altijd dat er hier geen Belgische soldaten zijn. En 't zijn allemaal Belgen. 'k Hoor het aan hun vloeken."

Jules Leroy, "Van den Grooten Oorlog".

Bankieren

Hebt u een zichtrekening nodig met alles erop en eraan? Of volstaat een rekening met alleen een bankkaart? U beslist.

Sparen en beleggen

Sparen en beleggen is complex. Onze specialisten helpen u om uw portefeuille op de juiste manier samen te stellen.

Lenen

Als u een huis wilt kopen, bouwen of verbouwen, denkt u daar goed over na. Wij zorgen voor een verstandig afbetalingsplan.

Verzekeren

Bescherm wat u lief is. Uw huis, uw gezin en uw auto bijvoorbeeld. Ontdek onze uitgebreide formules op www.argenta.be.

Kantoor Haverbeke Kristof BVBA

Veurnestraat 48 • 8970 Poperinge

Tel. 057 33 92 08

Kristof.haverbeke@argenta.be

ON 0863821127 • FSMA 62527 cA-cB

Uw appeltje voor de dorst • www.argenta.be

VOOR WIE GEÉN VUUR- VASTE VINGERS HEEFT!

"Niet om zonder handschoenen aan te pakken!" zegt men wel eens. Maar soms volstaan zelfs wanten of handschoenen niet, en is het veiliger dat je de persoon of zaak in ... de tang neemt. Méér dan figuurlijk! Zeker als je - zoals Pierre Declerck vroeger in Athanor in Gijverinkhove - aan glasblazen doet. Een mooi glasvoorwerp blazen is een kunst. En de gloeiende creatie van de blaaspijp losknippen eveneens. Doe je niet met een handschoen, zelfs niet met die van het taaiste welster. Daar is een gepaste schaar wél uitstekend voor geschikt. In beide kaken van een glasblazerstang zorgt een inkeping ervoor dat je de navelstreng mooi door kunt knippen zodat je schepsel zijn eigen leven kan leiden.

Deze maand kon niemand het voorwerp raden.

Wartoe diende dit voorwerp?

Oplossing sturen naar Guido Schoonaert, Bergenstraat 16, 8972 Roesbrugge, tel. 057 30 15 57 of info@drukkerijschoonaert.be.

Uit de juiste antwoorden wordt een winnaar getrokken die een prijs ontvangt.

Algemene schilderwerken, wand- en vloerbekleding

Gordijnen en overgordijnen UNLAND®
Gratis opmeten en plaatsen

Glas in loodramen, brandschilderen, restauratie

Decoratie & Kunstglazenier

J. LAHOUTTE

Blekerijweg 100 - 8972 PROVEN - Tel. 057 38 88 59

Brieven, omslagen, facturen,
bestelbons, BTW-formulieren, ...

Drukkerij SCHOONAERT

Uw partner in ecologische technieken

Europese Bisol topmodule, standaard of Full Black versie. Dit zijn voorgesorteerde zonnepanelen met een **hoog rendement** en een uitstekende paneel efficiëntie. Tot **25 jaar opbrengstgarantie!**

Nederlandse Heat Pipe zonnecollectoren. Verbetert dankzij hun grotere absorptiekern. Door het gebruik van de **vacuümbuis** technologie als perfecte isolator ook in het **tussenseizoen** ideaal om warm water te produceren.

Jochen Debaenst
Westsluisstraat 15
BE-8691 STAVELE

+32 (0) 494 48 21 74
info@ecolis.be
www.ecolis.be

ACTIE!
Voor alle klanten
GRATIS
een moestuinattentie
+ vanaf € 25 aankoop
GRATIS 0,5 kg
moestuinmeststof

ACTIE!
GRATIS 1 fles
vloeibare meststof (400 ml)
bij aankoop vanaf € 25

GRATIS 1 fles
vloeibare meststof (880 ml)
per € 50 aankoop

Moestuin- weekend

15-16-17 APRIL 2016

Speciaal weekend met
extra keuze aan groenteplanten!

Bloemen- weekend

VAN 29 APRIL TOT 1 MEI 2016

Speciaal weekend met
extra grote keuze aan zomerbloeiers!

Tuincenter **AU PETIT JARDIN**

Couthoflaan 32 - 8972 PROVEN - Tel. 057 33 39 63 - www.aupetitjardin.be
dinsdag tot zaterdag open van 8.30 - 12.00 u. & 13.00 - 18.30 u.
zondag open van 9.00 - 18.30 u. (maart-april-mei) - gesloten op maandag

Boter en kaas in de Kasselrij Veurne (15)

16de - begin 19de eeuw

F. Seizoensgebondenheid van boterproductie

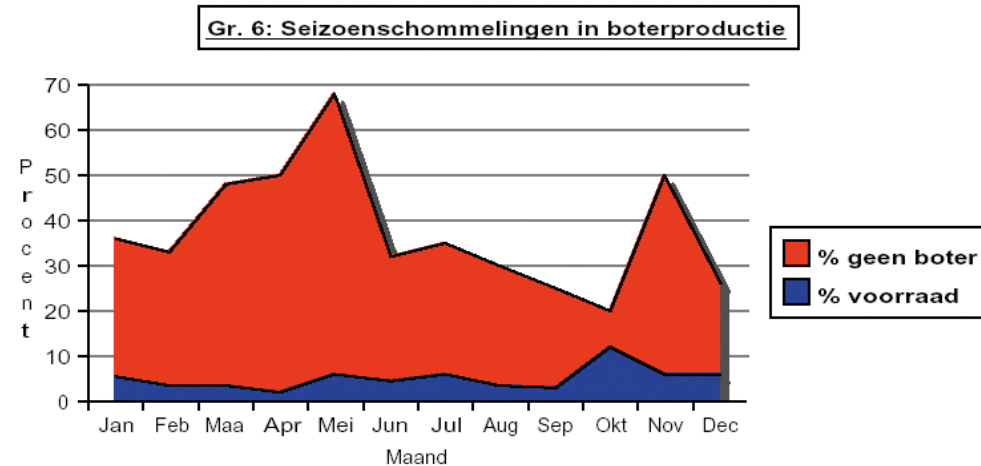
Het is een alom bekend gegeven dat de fabricatie van boter afhankelijk is van de seizoenen. Vroeger, en dit tot de 17de eeuw, waren er waarschijnlijk maar twee periodes in het jaar waarin koeien voldoende en goede boter voorbrachten. De beste boter werd in de lente gemaakt. Dit was de zogenaamde *meiboter* die men als de *crème de la crème* en de meest smakelijke beschouwde. In de herfst fabriceerde men *herfst- of rapeloofboter*; dit type was waarschijnlijk beperkt tot het gebied waar kunstmatige weiden met raaploof of spurrie werden aangelegd: in de Vlaamse zandstreek en de Kempen. In de zomer lagen de weiden, die toch al weinig mest ontvingen, vlug verschroeid en kaal onder invloed van de zomerse hitte. De winterproductie was door de karige voeding van het vee waarschijnlijk uiterst gering.

Door de introductie van de klaver- en rapenteelt vanaf de 17de eeuw werd het mogelijk om de boterproductie tot dieper in de zomer en de winter uit te breiden.

Als de beste boter voor de inmaak gold vroeger de herfstboter omdat ze vettiger was en beter bewaarde. Ze werd gewonnen bij koeien die in het najaar op de raaploofweiden graasden ofwel (in de Kempen) op spurrieweiden.

Volgens J. Libaut (1662) was de *geele boter* de beste, *witte de slechtste*. Als neusje van de zalm gold voor hem: *de meyboter is de beste van allen!* Hij gaf ook volgend advies aan de boerin of melkmeid: *sy sal in den winter niet veel boters maer kase van haer melck maken*. Hieruit blijkt duidelijk dat het onderscheid tussen de gele meiboter en de wittere herfstboter in de 17de eeuw al bekend was. Waarom J. Libaut juist het advies gaf om in de winter geen boter maar kaas te maken, lijkt ons niet echt duidelijk.

Anderhalve eeuw later wees A. Parmentier op het belang van het tijdstip waarop een koe bij de stier moest worden geleid. Volgens hem was dit *en messidor* (= eind juni, begin juli), *afin qu'elles* (= de melkkoeien) *puissent vèler au commencement de germinal* (= eind maart, begin april). Er werd dus veel belang gehecht aan het tijdstip van het geboren worden van de kalveren, aangezien het natuurlijke voedsel

(= gras) dan het meest overvloedig is. Niet voor niets noemt april ook de grasmaand. Deze methode van handelen was zonder twijfel *bonne pour ceux qui ont des fabriques de beurre et de fromage, parce qu'au moment où ils s'en occupent, le lait possède, à peu près la même qualité*. En dit laatste was heel belangrijk voor boterproductie.

De samenstelling van de melk verandert en veranderde in de maanden na het kalven van de koe: *ce fluide (= de melk) n'est réellement au maximum de sa bonté que quatre mois après le vêlage, et par conséquent aux environs de l'automne*. In de herfst was het aangeraden de boter te provianderen, want dan wordt het weer koud. Het is juist die koude die zorgde voor een goede conservering van boter. Er viel daarom niet te twijfelen aan het waarom van de goede reputatie van *le beurre de regain* (= nagrasboter), *le beurre de second pré, le beurre d'automne*. Zelfs een tweede keer onderstreept A. Parmentier de kwaliteit van herfstboter: *c'est en automne, nous le répétons, que le lait fournit réellement une plus grande quantité de beurre, et que ce beurre réunit le plus de qualités*.

Kunnen we over wat hierboven werd beschreven iets terugvinden in de staten van goed voor de Kasselrij Veurne? Zou het kunnen dat we in de wintermaanden een grotere voorraad dan in de zomermaanden aan boter aantreffen? We beseffen goed dat het enorm moeilijk zal zijn om een dergelijke vraag op te lossen. Om toch een oplossing te vinden, hebben we de staten van goed in de eerste plaats per maand gesorteerd. We konden bijgevolg maandelijks nagaan in hoeveel staten er geen voorraad aan

boter was. Van de aanwezige voorraad boter berekenden we hoeveel procent hij van de mogelijke jaarlijkse productie van een bedrijf bedroeg. We konden dit doen door het aantal melkkoeien per bedrijf met het gemiddelde van 58,5 kg boter per melkkoe te vermenigvuldigen, zodat we een benaderend cijfer van de totale boterproductie op dat bedrijf kregen. De voorraad in ponden werd in kg omgezet en gedeeld door de totale boterproductie. Door het cijfer met 100 te vermenigvuldigen krijgen we een idee van het aandeel in de totale fabricatie van de voorraad. De resultaten van de berekeningen werden tot de grafiek hierboven verwerkt.

Uit bovenstaande grafiek kunnen we afleiden dat er in de maanden maart, april, mei (max. 68 %) en november het minst voorraad van boter was. September en oktober (min. 20%) daarentegen waren de maanden met het grootste aantal vermeldingen. Gemiddeld kwam er in 37,75 % van de staten van goed geen voorraad van boter voor.

Het kleinste percentage aan voorraad van de totale jaarlijkse productie van boter was er in de maand april (min. 2 %) en het grootste in de maand oktober (max. 12 %). Het gemiddelde percentage voorraad boter voor de twaalf maanden tesamen bedroeg 5,12 %.

Doen we een poging om bovenstaande grafiek te verklaren dan kunnen we over de maanden maart, april en mei, waarin weinig voorraad van boter voorkwam, stellen dat de toenmalige boter massaal werd verkocht (cfr. later de seizoenschommelingen in de marktprijs). Het ging hier over de zogenaamde meiboter die wel heel lekker was maar minder geschikt voor inmaak.

De volgende maanden van het jaar werd de melk vetter en beter geschikt voor conservatie (cfr. supra).

Waarom juist in de maand november een piek van weinig voorraad optrad, kunnen we niet echt verklaren. Waarschijnlijk kalfden de meeste koeien rond deze periode, zodat er weinig melk voorhanden was. Enerzijds stonden nog veel koeien droog, anderzijds was er melk nodig voor de jonge dieren.

Tenslotte is het veel gemakkelijker om de botervoorraad te verklaren. Zoals we reeds meerdere malen vermelden, was de *herfstboter* het meest geschikt voor inmaak. Hiervan vinden we een bewijs want de maand oktober heeft in de grafiek de hoogste waarde. Geleidelijk neemt die - wegens het eigen verbruik - af tot april om dan in mei, juni, juli weer toe te nemen onder invloed van de voorjaarproductie. De aldus opgebouwde voorraad zal op zijn beurt, om eenzelfde reden als tijdens de winter, afnemen gedurende de zomer.

G. Voorkomen van de boterproductie in het Veurnse

Om van boterfabricatie te spreken moet er melkerijmaterieel in de staten van goed aanwezig zijn. Volgens dit criterium zijn er 298 van de 299 staten van goed weerhouden. Dit is 99,7 % van het totaal. Om daaruit te besluiten dat de botervervaardiging op ieder boerenbedrijf was verspreid, is wat overhaast. Wie heeft eigenlijk die boedels nagelaten? Hebben we hier werkelijk met een representatieve 'staalkaart' van de samenleving te maken? De vraagstelling laat reeds vermoeden dat dit waarschijnlijk niet het geval is.

Een echte doorsnede van de bevolking valt moeilijk te verkrijgen. Maar door het gebruik van de 100ste penningkohieren is het mogelijk om de behoeftige groep voor het jaar 1569 op 11,1 % vast te stellen. Volgens de volkstelling van 1694 in de Acht Prochiën en de heerlijkheden bedroeg dan het algemeen totaal van de behoeftigen 20 %. Een telling van een halve eeuw later, in 1759, geeft een lager cijfer van de behoeftigen weer, namelijk 9,2 %. In 1782 tenslotte was het cijfer weer gestegen tot 12,7 %. Het percentage behoeftigen laat veronderstellen dat deze groep zeker niet in aanmerking kwam om staten van goed na te laten.

De 10de penningkohieren van 1555 voor een paar parochies in de Kasselrij Veurne tonen aan dat de 'landbouwersstand' veel grond bezat. Met de landbouwersstand worden de uitbaters van de hoeven, de familieleden van deze personen, de renteniers die het zich konden veroorloven van hun geldelijk bezit te leven in de parochies of in de stad Veurne bedoeld. Ook de ambachtslui moeten tot die groep gerekend worden omdat zij altijd voor minstens een klein deel landbouwer waren.

Sociale groep	%
Adel	4,60%
Niet-Landbouwers	1,70%
Abdijen	13,80%
Instellingen	7,80%
Landbouwersstand	72,10%

Verdeling van het grondbezit volgens sociale groep in 1555.

Voor de periode 1569-1578 zijn er heel wat meer penningkohieren voor handen. Ze laten toe de volgende uitspraak te doen over de bezitsgrootte van de landbouwers:

Soort bedrijf	Grootte	% eigenaars	% oppervlakte	Gem. ha.
Kleingrondbezit	0 tot 10 ha	85,20%	42,90%	2,6 ha
Middelgrootgrondbezit	10 tot 25 ha	11,90%	35,20%	15 ha
Grootgrondbezit	meer dan 25 ha	2,90%	21,90%	38,2 ha

Verdeling van het bezit volgens grootte met procentuele verdeling van de totale oppervlakte land.

Een groot aantal landbouwers zijn dus kleingrondbezitters die bijna de helft van de grond van die groep in handen hadden. We moeten er van uitgaan dat bij de landbouwers in het Veurnse ook het kleingrondbezit met een gemiddelde van 2,6 ha per eigenaar overheerste.

Welk criterium kunnen wij tenslotte als bruikbaar voorstellen om onze staten van goed sociaal te rangschikken? Kijken we naar de werkwijze van P. Vandewalle, dan kon voor iedere staat van goed blijkbaar de totale oppervlakte gevonden of berekend worden. De gemiddelde oppervlakte van zijn bedrijven vanaf de jaren 1609-14 (!) tot 1640-44 bedroeg: 28, 21, 29, 24, 23, 26 en 25 ha voor de polderstreek. Vanaf de periode 1615-19 (!) tot 1640-44 benaderde de gemiddelde oppervlakte: 12, 9, 12, 12, 12 en 10 ha voor het zandleemgebied. Baseren we ons op die resultaten dan blijkt dat een staat van goed enkel werd opgesteld voor iemand die (minstens) tot de groep van de zogenaamde *middelgrootgrondbezitters* behoorde! Volgens tabel 17 vertegenwoordigden die maar 11,9 % van de eigenaars van de landbouwersstand. De vraag naar de representativiteit van de staten van goed blijft door deze laatste bevinding prangender dan ooit.

In hoofdstuk 2 hebben we reeds de zaken besproken die uit de staten van goed zijn over te nemen. We hebben een plaats in onze *record* voorzien die de naam 'titel' draagt. Daarin vulden we al de gegevens in die wezen op een titel. Als we nu uitgaan van de vooronderstelling dat een overleden persoon die een titel droeg, niet 'de eerste de beste' normale sterveling was en dat er aan de titel in onze periode misschien lucratieve tegemoetkomingen waren verbonden, dan lijkt het interessant om een overzicht

van al de voorkomende titels in de tabel hieronder te geven.

Titel overledene	Aantal	%
Niet bekend	59	19,5%
Gediede KSV of andere	20	6,6%
Hoofdman der prochie van Stavele	1	0,3%
Kapt. van een Sp. Comp. paardenvolk	1	0,3%
Keurbroeder KSV of andere	111	36,6%
Keurheer	2	0,7%
Keurzuster KSV of andere	85	28,1%
Landsheer	1	0,3%
(Vrij)Lates der zaal en kass. van Ieper	1	0,3%
Poorter en keurbroeder	3	1,0%
Poorter in het Kwartier van Gent	1	0,3%
Poorter van Belle	1	0,3%
Poorter van Diksmuide	1	0,3%
Poorteres der KSV	1	0,3%
Poorteres van stad Ieper	1	0,3%
Poorteres van Veurne	1	0,3%
Watergraaf van de Noordwateringen	1	0,3%
Vrijlaten des land van den Vrije	12	4,0%
TOTAAL:	303	100,0%

Procentuele verdeling van de verschillende titels.

Het wordt duidelijk dat over de 19,5 % staten van goed heen die geen titel dragen, 64,7 % of twee derde van de staten van goed toebehoren aan overleden keurbroeders of -zusters. Het blijft de vraag wat deze titel eigenlijk inhield? Volgens F. Stallaert is een keurbroeder of -zuster gelijk aan een poorter of poorteres. Dit leidde hij af omdat keurbroeders en poorters altijd gezamenlijk werden vermeld. Toch vinden wij dit niet voldoende want bovenstaande tabel geeft ondubbelzinnig aan dat poorters en keurheren ook afzonderlijk konden voorkomen.

Een andere 6,6 % van de staten van goed behoort toe aan wijlen *gedieden*. Bedoeld zijn personen die vreemd waren aan een 'poort' of stad, kasselrij of gewest. Waarom bijvoorbeeld een 'poorteres van de stad Ieper' niet als *gediede* werd genaamd, moeten we schuldig blijven. 4,3 % waren de zogenaamde (*vrij*)laten of vrijgelaten personen m.a.w. de vrije lieden van een of ander gewest. Waarvoor deze titel juist staat, moeten we weerom schuldig blijven. Tenslotte worden ongeveer 5 % staten van goed betiteld met poorter, poorteres, watergraaf, hoofdman, kapitein, keurheer en landsheer. Ze vormen de laatste titels van het totale bestand.

Baseren we ons nu alleen op de titels die we in de staten van goed vinden, dan wordt het vlug duidelijk dat niet de 'arme' medemens een staat van goed naliet.

Een titel kon eveneens geërfd zijn, zodat we op deze manier toch een minder duidelijk beeld van het bestand krijgen. Het strekt dus tot aanbeveling een ander criterium te zoeken waardoor we een indeling kunnen maken.

In hoofdstuk 2 hebben we de problemen besproken waarmee we werden geconfronteerd bij consultatie van staten van goed. Zo was het helemaal niet evident om de totale oppervlakte of de oppervlakte weiland en de oppervlakte zaailand te achterhalen. We moesten daarvoor 'kunstgrepen' uitvoeren om het probleem te omzeilen. Zodoende introduceerden we fouten tot 30 %. Daarom gaan we op zoek naar een meer correcte manier om de staten van goed te plaatsen volgens grootte.

Door omzetting van de in de staten van goed aangetroffen dieren in hun overeenkomstige grootvee-eenheid of GVE vinden we een soort gemeenschappelijke noemer voor de verschillende dieren. Toch benadrukken we de relatieve waarde van deze indeling. Het is namelijk de bedoeling de grote bewegingen te onderlijnen en niet zozeer de veestapel tot in het kleinste detail te gaan uitrafelen. P. Vandewalle heeft de, in de literatuur voorkomende, waarde van dieren in GVE enigszins aangepast voor de Kasselrij Veurne. We namen de waarden van hem over en pasten ze voor onze staten van goed toe.

Soort dier	Waarde GVE
Melkkoe	1
Stier/os	1
Droogstaande	1
Rund 2 j.	0,5
Rund 1 j.	0,3
Kalf	0
Trekpaard	1,2
Varkens	0,3
Schapen	0,2

Waarde van dieren in GVE.

Op die manier hebben we de GVE voor de polders en het zandleemgebied afzonderlijk gegroepeerd in vijftiengjarige rekenkundige gemiddelden. De opsplitsing in polders en zandleemgebied is enerzijds nuttig om erop te wijzen dat beide gebieden niet evenwaardig waren, maar anderzijds voegen we de resultaten toch samen omdat we anders voor bepaalde periodes te weinig gegevens hebben.

Als we ons baseren op de gegevens in de tabel in de 2de kolom dan bleef de veestapel in de polders constant van 1640 tot 1699, maar vanaf 1700 steeg hij spectaculair om bijna te verdubbelen in de periode 1750-1774. Na 1775 kromp hij tot ongeveer 70 % van de waarde in 1640.

Het zandleemgebied kent een enigszins ander verloop in evolutie. Vanaf het begin van

Periode	Polders		Zandleem		Kass. V.	
	GVE	N	GVE	N	GVE	N
1640-1674	16,4	15	10,7	26	13,6	41
1675-1699	15,9	27	10,9	39	13,4	66
1700-1724	21,5	33	10,7	34	16,1	67
1725-1749	19,8	19	12,9	24	16,4	43
1750-1774	27,2	20	7,2	24	17,2	44
1775-1794	11,5	18	8,0	17	9,8	35

Gemiddelde GVE per periode en gebied én voor de Kasselrij Veurne.

de periode tot 85 jaar later is er geen evolutie te merken: er tekende zich een periode van relatieve stabiliteit af. Na 1725 is er tot 1750 een toename van 20 %, maar na 1750 verminderde de veestapel in de zandleemstreek plots met zo'n 40 %.

Voegen we de twee landbouwstreken samen, dan viel er vanaf 1640 tot 1699 geen evolutie in de veestapel te bespeuren, m.a.w. het gemiddelde aantal 'dieren' per bedrijf bleef in deze periode constant. Na 1700 nam de gemiddelde GVE-waarde toe in de Kasselrij Veurne met eerst 20 % tot zelfs 27 % in de periode 1750-1774. Het meest spectaculair is de plotse en drastische afname van de gemiddelde GVE-waarde op het einde van de periode. Vergelijken we dit met de aanvang van het tijds kader dan waren er 30 % minder GVE-dieren aanwezig.

De juiste verklaring van het hoe en waarom van de toename en plotse afname op het einde van de periode zullen we in een latere instantie verklaren. Belangrijk is de vaststelling dat de gemiddelde GVE-waarde hoog was. Voor heel Veurne-Ambacht was ze hoger dan 9,8 GVE tijdens de periode met een maximum van zelfs 17,2 GVE. Dit laat, als we de laagste gemiddelde GVE-waarde (9,8) nemen, veronderstellen dat er hier wordt gesproken over boerenbedrijven met bijvoorbeeld gemiddeld 6 melkkoaien (= 6 GVE), met minstens 1 trekpaard (= 1,2 GVE) en daarnaast nog bijvoorbeeld twee 1-jarige runderen (= 0,6 GVE) en één 2-jaars rund (= 0,5 GVE) die zorgden voor de vernieuwing van de melkveestapel. Tenslotte waren er waarschijnlijk nog een paar varkens (= 0,6 GVE) aanwezig voor de eigen vleesvoorziening. Volgens die hypothese hebben we nog maar 8,9 GVE bijeen. Maar toch toont het aan dat de landbouwbedrijven uit de staten van goed zeker niet tot de kleinste behoorden. Dit laatste werd waarschijnlijk nog te voorzichtig gesteld! Want hierboven stelden we vast dat meer dan 80 % van de landbouwers-eigenaars maar 2,6 ha bezat. Op deze kleine oppervlakte was het onmogelijk om 9,8 GVE te plaatsen en daarenboven de dieren van voldoende voedsel te voorzien (bv. haver, gras,...).

Door het gebruik van de GVE-waarde onderzoeken we eveneens of er binnen de 'groep' van de staten van goed, doorheen de onderzoeksperiode, verschuivingen voordeden. Met verschuivingen bedoelen we of bijvoorbeeld

het aantal bedrijven met een 'lage' GVE-waarde toenam, wat enerzijds kan wijzen op een kleiner worden van de uitbatingen of anderzijds op het minder belangrijk worden van de veeteelt ten voordele van de graanteelt. De tabel hieronder vormt 3 deelperiodes en maakt tevens een onderverdeling tussen de polders en de zandleemstreek.

GVE	1640-1699				1700-1749				1750-1794			
	Pol.	%	Zandl.	%	Pol.	%	Zandl.	%	Pol.	%	Zandl.	%
0- <5	2	4,8%	14	21,9%	4	7,7%	11	19,0%	4	10,5%	10	24,4%
5- <10	11	26,2%	17	26,6%	8	15,4%	20	34,5%	8	23,7%	22	53,8%
10- <15	12	28,6%	23	35,9%	6	11,5%	13	22,4%	8	21,1%	7	17,1%
15- <20	6	14,3%	5	7,6%	18	34,6%	9	15,5%	3	7,9%	1	2,4%
20- <25	4	9,5%	2	3,1%	7	13,5%	2	3,4%	4	10,5%	1	2,4%
25- <30	2	4,8%	1	1,6%	6	11,5%	2	3,4%	4	10,5%	-	0,0%
+ 30	5	11,9%	2	3,1%	9	17,3%	1	1,7%	6	15,8%	-	0,0%
N	42		64		52		58		38		41	
M	13,1		10,0		17,5		9,6		14,0		7,5	
s	16,1		10,9		20,6		11,6		10,8		7,4	

Arbitraire onderverdeling van de staten van goed volgens GVE, met onderverdeling in 3 periodes en onderscheid tussen polders en zandleemgebied.

De polders hadden in de periode 1640-1699 weinig (4,8 %) bedrijven met een GVE-waarde die lager lag dan 5. Twee derde van de bedrijven situeerden zich tussen 5 en 20 GVE. 12 % van de boerderijen behoorden zelfs tot de categorie van + 30 GVE!

Van 1700 tot 1749 is de waarde van de GVE voor de categorie < 5 gestegen tot 7,7 %. Het aantal bedrijven dat zich tussen de 5 en 20 GVE bevond, was licht gedaald tot ongeveer 60 %. Meer dan 17 % behoorde tot de klasse + 30 GVE.

In de derde deelperiode (1750-1794) was de klasse van < 5 weer gestegen en vertegenwoordigde reeds 10,5 %. De categorie tussen 5 en 20 GVE verloor ook terrein en stond nog in voor een goede 50 % van de boerderijen. De klasse + 30 GVE bleef stagneren rond de 16 %. In de zandleemstreek verliep de evolutie enigszins anders. Tot de klasse < 5 behoorde in de periode 1640-1699 één vijfde van de landbouwbedrijven. Meer dan 60 % was gelegen tussen 5 en 15 (!) GVE. Het aantal bedrijven met + 30 GVE vormde maar 3 %.

De volgende periode (1700-1749) kende geen verandering voor de klasse < 5. Een lichte achteruitgang (tot 57 %) viel te bespeuren voor de klasse van 5 tot 15 GVE. De bedrijven met + 30 GVE halveerden in aantal tot 1,7 %.

Tijdens de laatste termijn vertegenwoordigde de klasse < 5 één vierde van het totale aantal bedrijven! Ook de groep van 5 tot 15 GVE steeg aanzienlijk tot meer dan 70 %. In het totaal werd meer dan 94 % in beslag genomen door de uitbatingen die minder dan 15 GVE bezatten.

Tenslotte is het nog opmerkelijk dat de bedrijven met meer dan 25 GVE volledig waren verdwenen.

Deze korte ontleding van deze tabel toont de verschillende evoluties in de twee onderscheiden landbouwgebieden aan. Daarmee is het bewijs geleverd van het contrast tussen de twee zones.

Toch zullen we kort onderzoeken welk beeld we verkrijgen als we heel de Kasselrij aan eenzelfde enquête onderwerpen. Dit doen we met behulp van de tabel hieronder.

GVE	1640-1699		1700-1749		1750-1794	
	Kass. V.	%	Kass. V.	%	Kass. V.	%
0 - <5	16	15,1%	25	20,5%	14	17,7%
5 - <10	28	26,4%	37	30,3%	31	39,2%
10 - <15	36	34,0%	36	29,5%	15	19,0%
15 - <20	10	9,4%	14	11,5%	4	5,1%
20 - <25	6	5,7%	4	3,3%	5	6,3%
25 - <30	3	2,8%	3	2,5%	4	5,1%
+ 30	7	6,6%	3	2,5%	6	7,6%
N	106		122		79	
Md.	11,1		9,9		8,6	
x	12,9		11,2		13,3	

Verdeling van de staten van goed voor de Kasselrij Veurne naar GVE met onderverdeling in 3 tijdsruimten.

Ontleding van de tabel leert dat de klasse < 5 GVE in de eerste tijdsperiode (1640-1699) 15 % van de bedrijven voorstelde. In de volgende periode groeide deze klasse met 30 % aan en behoorden één vijfde van de boerderijen daartoe. In de laatste termijn (1750-1794) is er een lichte daling te bespeuren tot zo'n 18 %.

De categorie van 5 tot < 15 GVE behelste op haar beurt in de eerste tijdsspanne 60 % van al de bedrijven. In de opeenvolgende termijnen bleef die waarde constant; in de laatste periode daalde de waarde gering tot 58 %.

Tenslotte bespreken we nog de klasse + 30 GVE. Daar evolueerde de waarde van de GVE over de 3 termijnen heen van 6,6 % naar 2,5 %, om uiteindelijk weer te stijgen naar 7,6 %. Als we conclusies trekken uit de bespreking van

de Kasselrij Veurne dan is één iets duidelijk: er valt niet echt veel evolutie te bespeuren! De klasse < 15 GVE gaat van 75 % in de eerste termijn naar een 80 % in de volgende, om dan weer te dalen naar 76 % in de laatste. Weinig verandering dus.

Enkel de categorie + 30 GVE ondergaat echte verandering: van 6,6 % tijdens de eerste periode, naar maar 2,5 % in de tweede. Dit was een daling van meer dan 40 %. Tenslotte steeg het percentage weer tot 7,6 % in de derde periode.

Wat leverden al die beschouwingen over onze bronnen, de staten van goed voor de Kasselrij Veurne, eigenlijk op? Het is nu duidelijk geworden dat we hier niet te maken hebben met de zogenaamde 'kleine' boerenbedrijven. De mediaanwaarde uit de tabel hierboven illustreert het treffend: 11,1 GVE in de eerste termijn, 9,9 GVE in de tweede en 8,6 GVE in de derde.

De dalende mediaanwaarde wijst op enerzijds het kleiner worden van de bedrijven of anderzijds op het afnemen van het belang van de veeteelt in de Kasselrij Veurne tussen 1640 en 1794. We menen dat vooral de eerste verklaring in aanmerking kwam. Misschien was dit te wijten aan de stijgende demografische tendens vanaf 1700 zoals we in hoofdstuk 4 bespraken.

Wordt vervolgd.
Laurent Hoornaert

OPEN TUISENDAG

Tuinhier Poperinge organiseert een open tuinendag op zondag 19 juni. Drie mooie privé-tuinen, in de regio Roesbrugge-Haringe, worden op die dag opengesteld voor het ruime publiek. Starten kan bij Patrick en Hilde in de Bergenstraat 7 te Roesbrugge tussen 13 en 16 uur. De tuin van Luc en Frieda en van Johan en Linda is gelegen in Haringe. De drie locaties zijn gegoten in een uitgestippelde wandel- (7 km) of fietstocht (20km).

Meer info www.tuinhier-poperinge.be of eddy.lobeau@telenet.be.

Brieven, omslagen, facturen, bestelbons, BTW-formulieren, ...

Drukkerij SCHOONAERT

Voor al uw festiviteiten: affiches, flyers en toegangskaarten

Drukkerij SCHOONAERT

EEN ADVOCaat, BETER VROEG DAN LAAT!
UW RECHT, AL 20 JAAR ONS VAK!
ECHTSCHIEDINGEN, HANDELSRECHT, CONTRACTEN, VERKEERSRECHT
STEEDS VRIJBLIJVEND ADVIES

**ADVOCATENKANTOOR
JOACHIM VANSPEYBROUCK**

KALLEBEEKWEG 1 - 8691 BEVEREN AAN DE IJZER - TEL 057 301 600
ADVOCAT.VANSPEYBROUCK@TELENET.BE
WWW.ADVOCATVANSPEYBROUCK.BE

GARAGECAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 32 - ROESBRUGGE
Tel. 057 30 03 59 - www.garagecappoen.be

Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Depannagediensten
VANAF NU: Aircoservice
Laat uw airco tijdig controleren!

KORTING STOCKWAGENS

BMW 116 d

Poperinge Games 2016

 Supporter jouw dorp naar de overwinning!

Welk dorp wordt de winnaar?

ZATERDAG 8 OKT. 2016 | **INFO & INSCHRIJVINGEN**

GRATIS

www.poperingegames.be

MET SPIJS EN DRANK, RANDANIMATIE EN LEUKE SFEER! Ontdek meer in de stadskrant van april

NIEUW: POPERINGE GAMES!

Een sportieve strijd tussen de dorpen van Poperinge

Tijdens de Poperinge Games nemen de dorpen van Poperinge het tegen elkaar op in een sportieve strijd. De strijd bestaat uit twee delen. Er zijn langetermijn uitdagingen en er zijn de eigenlijke Games op 8 oktober. De uitdagingen op lange termijn zorgen er voor dat de teams al in aanloop naar de eigenlijke Games punten kunnen verzamelen. De langetermijn uitdagingen worden bekend gemaakt op 7 mei tijdens een bijeenkomst op de Grote Markt van Poperinge om 19.30 uur. Elk dorp moet zijn team samenstellen volgens bepaalde criteria die de diversiteit binnen elk team garanderen. Elke ploeg telt minstens 5 mannen en 5 vrouwen, er is op zijn minst één teamlid dat al zijn/haar ganse leven in het dorp woont, er is minstens één teamlid jonger dan 12 jaar,...

Download de flyer met alle criteria via deze website.

Tot eind april is het de bedoeling dat alle deelnemers zich individueel registreren via de website van de Poperinge Games. In de maanden maart en april zal Bolwerk op zoek gaan naar een trekker voor elk dorpssteam. Inschrijven voor de Games is dus momenteel de boodschap!

Like Poperinge Games op Facebook!

De Poperinge Games worden opgezet door Bolwerk vzw in opdracht van de provincie West-Vlaanderen en in samenwerking met Stad Poperinge.

Wèt je gy oe da wyder dat zegn?

Da wos 't voe moarte:

- 1 a: met een schoffel de grond bewerken
- 1 b: overhaastig te werk gaan
- 2 a: beenderen / 2 b: laarzen
- 3 a: geluk hebben / 3 b: snoeven, pochen
- 4 a: bladeren van een rad, van een vijzel
- 4 b: stelen
- 5 a: soort knijper / 5 b: tetanus
- 6 a: soort beurs, soort draagzak
- 6 b: hoop, stapel, kopje
- 7 a: schrik / 7 b: groot aantal
- 8 a: soort hijstoestel / 8 b: kater, mannelijke kat
- 9 a: klap, slag, mep / 9 b: gepraat, roddel
- 10 a: zolderrub, paal hoppeveld / 10 b: doelman
- 11 a: penarie, moeilijke situatie / 11 b: ratten
- 12 a: mannelijke geit, turntoestel / 12 b: stoot
- 13 a: toverheks, kol / 13 b: halsboord
- 14 a: schuur, loodsje / 14 b: bout
- 15 a: V.T. van 'schuiven'
- 15 b: bundel ongedorste stengels tarwe, ...
- 16 a: oorkonde
- 16 b: boomstronk, stuk boomstam
- 17 a: optocht / 17 b: stout, niet braaf
- 18 a: prachtig, heerlijk / 18 b: (hout)wormen
- 19 a: mooi, leuk / 19 b: braaf
- 20 a: wijs / 20 b: woedend

En wuk brocht dat op?

19,5 p.: Becuwe C., Becuwe M., Denecker St., Keirsebilck H. en Verbaere O.

18 p.: Goudezeune M., Igodt L. en Steverlynck M.

15,5 p.: Dewaele A. en Vandenbosch R.

Makt e schooën en verduudlikkend zinnige mi?

1. een haarspit	11. een ratjetoe
2. een mooi meisje	12. een hevel
3. een wandelstok	13. de bakkebaarden
4. een blaar	14. de lenden
5. een boordsteen	15. een lapjeskat
6. een open wonde	16. een goederentrein
7. een onderjurk	17. de enkels
8. een pikhouweel	18. stotteren
9. een stuk soepvlees	19. knipogen
10. een lor	20. bukken

Wim Sohier

in 'T ROZENHOF

MOEDERDAGBUFFET Zondag 8 mei om 12 uur

Cava met hapjesassortiment

Romig soepje van verse asperges

OF Stooftpotje van scampi met fijne groentjes

Boterzachte rundstournedos met romig sausje van oesterzwammen, lentegroentjes en verse frietjes

OF Kippenoesters in rode wijnsaus met gebakken aardappeltjes

Chocolademoelleux met hoeveroomijs

Koffie en zoetigheden

Prijs: € 55 p.p. (wijnen en water inbegrepen) - **Kinderbuffet: € 20**

Het mooie weer komt eraan! Binnenkort halen we ons springkasteel weer buiten! Iedereen welkom op ons terras!

Nog steeds: elke vrijdag- en zondagavond kip aan 't spit!

Kijk op www.rozenhof-proven.be of Facebook

Obterrestraat 73 • 8972 Proven • Tel. 057 300 335 • reservatie gewenst • www.rozenhof-proven.be

Communie

Breng uw foto's (gewoon of digitaal) binnen.
We maken er een leuk en origineel communiekaartje van !!!

Ook: uitnodigingen - notablokjes - placemats - servetringen - doosjes - ...

Een geschenkje voor iedere communicant !

Nog meer ideeën op
www.drukkerijschoonaert.be

drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 1 - 8972 Roesbrugge - 057 30 03 79 - info@drukkerijschoonaert.be - www.drukkerijschoonaert.be

ABELE

■ 17de Bal Populaire

Vrijdag 13 mei vanaf 20 uur

Zoals de traditie het wil mogen de Parochievrienden het Sinksenweekend inzetten met hun 17de Bal Populaire. Vanaf 20 uur de hits van vroeger en nu in de tent op de koer van het OC d'Hoge Schole. Dit bal populaire zorgt er voor dat de Parochievrienden ieder jaar weer leuke prijzen kunnen voorzien voor de mini-playbackshow. Dus allen daarheen. Kaarten kosten € 4.

Organisator: De Parochievrienden - 057 38 84 56 - ducksje@skynet.be.

■ Abeelse walking Dinner

Zaterdag 14 mei van 18 tot 19.30 uur

Een aangename wandeling (± 6 km) langs landelijke wegen rond Abele. Start aan het Chirocafé, Abeelseweg tussen 18 en 19.30 uur. Aan de diverse haltes onderweg bieden we de wandelaars aperitief en soep aan. Bij aankomst in het OC d'Hoge Schole zullen de deelnemers kunnen genieten van lekkere ovenkoeken met warme beenhosp.

Kaarten tot en met 11 mei bij inrichtende organisaties te verkrijgen: Oudercomité Abele (Ilse Warmoes - 057 38 82 75), Landelijke Gilde Abele-Watou (Jozef Delalleau - 0474 37 81 04 - joseph.delalleau@telenet.be), leden vzw feestcomité Abele en d'Abeelestatie (057 33 62 49 - marleen.hennin@telenet.be).

Prijs voorverkoop: volwassenen € 12 en kinderen € 6. Prijs vanaf 12 mei: volwassenen € 15 en kinderen € 6.

■ Rondrit met oldtimertractors

Pinksterzondag 15 mei 2016

Na het grote succes van vorige jaren kan dit evenement ook dit jaar niet ongemerkt voorbijgaan. Vzw feestcomité Abele en de Klareputhoevrienden doen een oproep om oude tractoren naar Abele te halen. Er is een rondrit van een 15 km uitgestippeld. Deelnemen is gratis en je krijgt een consumptie en een boterham met hesp.

Vertrek om 14.30 uur aan O.C. d'Hoge Schole, Abeelseweg 240.

Info en inschrijving: samyn.patrick@telenet.be - 0470 05 19 01.

■ Rommelmarkt in Abele

Pinksterzondag 15 mei 2016

Op Pinksterzondag organiseert vzw Feestcomité Abele zijn jaarlijkse rommelmarkt. Deze rommelmarkt is steeds een groot succes. Standhouders kunnen langs de Abeelseweg (vanaf d'Hoge Schole) en op het Abeleplein hun waar verkopen van 5 tot 17 uur. De standplaatsen zijn gratis en iedere deelnemer krijgt 2 stan-

daardconsumptiebonnen. Geen reservaties vooraf. Verkoop van voedingswaren, drank en nieuwe producten niet toegelaten. Iedere standhouder wordt verzocht zijn stand achteraf op te ruimen, zo blijft Abele ook na de rommelmarkt er net uitzien.

■ 17de Oldtimerit Abele

Pinkstermaandag 16 mei 2016

Op Pinkstermaandag 16 mei vertrekken weer menig oldtimer vanuit grensdorp Abele (Poperinge) voor de 17de Oldtimerit van Abele. De wagens kunnen bezichtigd worden tussen 12.30 en 13.30 uur langs de Trappistenweg en de Parking Haghedoren in grensdorp Abele. Van 13.30 tot 14.30 uur kan er vrij gestart worden aan een mooi uitgestippeld parcours van 80, 100, 120 of 140 km. De oldtimers tuffen vanuit Abele doorheen een stukje Frans-Vlaanderen en rijden van daaruit verder naar de tussenstop.

Langs heel wat mooie wegen leidt de tocht ons naar "St.-Jef" (oude Kaasmakerij) in Zonnebeker waar de chauffeurs en hun passagiers kunnen genieten van een pauze en een drankje.

Na de nodige vrije tijd zetten de oldtimers hun tocht terug verder richting eindbestemming in "Au Nouveau St.-Eloi" in Abele. Daar kan er nog wat nagepraat worden en wie inschreef voor het avondmaal, krijgt er een rijkelijk gevuld breughelbuffet aangeboden.

Deelname rit en breughelbuffet: per wagen betaal je € 10 (ongeacht het aantal inzittenden). Wie inschrijft en betaalt na 6 mei betaalt € 12 per wagen.

Prijs Breughelbuffet: volwassenen € 13 en kinderen € 6.

Inschrijving en betaling vooraf geven zekerheid tot deelname!

Info bij Ellen en Pascal, 057 33 95 89 of 0495 45 85 83 - vermeersch.pascal@scarlet.be - www.oldtimervrienden.be.

■ Kermiswandelning: "What's in a name?"

Zaterdag 21 mei om 13.30 uur

Naar jaarlijkse gewoonte organiseert vzw 't Pensionaat op de zaterdag na Sinksen een wandeling in en rond Abele. Dit keer letteren we op de naamgeving: 't Paddekot, de Luttertapp, de Vijfgemeten, de Helleketel, de Verbrande Hofstee... Ons dorp heeft typische en tegelijk speciale namen. Onderweg krijg je een woordje uitleg en wordt er halt gehouden. Start aan Het Pensionaat om 13.30 uur. Afstand 6 km. Gedeeltelijk onverharde wegen. Deelname is gratis maar inschrijven is verplicht via 057 33 22 08 of vzw.pensionaat@skynet.be.

FRANS-VLAANDEREN

■ Op zoektocht

in het Frans-Vlaamse Westkwartier

Tot en met dinsdag 26 april

Deze grensoverschrijdende autozoektocht brengt je doorheen een stukje Frans-Vlaamse Westhoek, op zoek naar het heden en verleden van enkele leuke dorpen en stadjes.

Onze tocht start in Watou en na een omzweving van net geen 50 km eindigen we tussen Abele en Watou aan het etablissement 'Au Nouveau St.-Eloi'.

Deze toeristische uitstap wordt verpakt als zoektocht om je een bijkomende prikkel te geven en je zo iets meer om je heen te doen kijken dan de doorsnee toerist.

Er zijn 25 meerkeuzevragen die je kunt oplossen met gegevens die ter plaatse te zien zijn. Enige voorkennis van de streek is absoluut niet vereist en naslagwerken, smart- en andere 'phones' heb je ook niet nodig. Goed rondkijken en vooral een beetje oog hebben voor detail zijn ruim voldoende.

Het heemkundige en toeristische aspect in deze tocht blijft prioritair en dus is zowat 70 % van het zoektochtboekje gevuld met informatie over wat onderweg is en/of ooit geweest of gebeurd. Een rustige, ontspannende en leuke tocht blijft onze voornaamste betrachting.

Iedereen mag deelnemen en dat doe je wanneer, zolang en zoveel je maar wilt.

Op zaterdag 30 april volgt dan om 20 uur een finaleronde met aansluitend de prijsuitreiking in de Iselandzaal (boven de vismijn) te Nieuwpoortstad.

De zoektochtbundel is voor € 8 te verkrijgen in de Toeristische Diensten van Nieuwpoort en Poperinge, Bloemen Cinderella te Nieuwpoort en de natuurwinkel 'De Teunisbloem' te Oostduinkerke.

Organisatie: vzw Werkgroep Sea Scouts & Sea Guides Nieuwpoort i.s.m. stadsbestuur Nieuwpoort.

Info: patrick.devriendt7@telenet.be.

KROMBEKE

■ Gezinsbond Krombeke

Whisky tasting

Vrijdag 27 mei om 20 uur

Al lang eens willen weten hoe je whisky proeft? Of de lekkerste whisky uit Schotland komt? Of je whisky kan bewaren in de koelkast? Wat de beste manier is om je gerechten te flamberen met whisky? Of de oudere whisky per definitie betere whisky is?

Dan is de whisky-initiatie zeker iets voor jou! Het is een sfeervolle, culturele alsook culinaire belevenis, zowel voor whisky liefhebbers als

Voor al uw festiviteiten:
affiches, flyers en toegangskaarten

Drukkerij SCHOONAERT

niet-whiskyliefhebbers.

Lesgever Bob Minnekeer, de grootste whiskykenner van de Lage Landen, runt al meer dan twintig jaar de whiskyclub Glengarry in Gent. Hij geeft een uitgebreid overzicht van verschillende soorten whisky en doorprijkt meteen een aantal hardnekkige mythes die over het Schotse levenswater de ronde doen.

Alles over productie, soorten, ruiken en proeven, verwerken in de keuken, geschiedenis, toekomst en beleggen.

Met boeiende 'faits divers' en praktische tips op vrijdag 27 mei om 20 uur (ong. 2,5 uur) in OC De Bampoele.

Prijs: Leden € 30 - niet-leden € 35. Overschrijven op BE37 8804 5648 0128.

Inschrijven vóór 20 mei bij Marjan Nouwynck (057 40 16 82) of gezinsbondkrombeke@gmail.com.

POPERINGE

■ De Langhoirs Victorinen Monoloog 'Zweven'

'Zweven' (Hovering) is een heerlijke avondvullende monoloog van Ron Aldridge, vertaald door Eddy Van Ginckel en gebracht door Gregory White. Hij wordt hierbij gecoacht door Ward Agneessens. Deze monoloog werd voor het eerst opgevoerd op het Edinburgh Festival en werd genomineerd voor een Award in 1994. Het stuk wordt nog steeds gespeeld in verschillende theaters in het Verenigd Koninkrijk. Nu kunt u deze monoloog dankzij de Langhoirs Victorinen bewonderen in Poperinge.

De echtgenoot van Suzan zit te wachten in het ziekenhuis. Na een zwaar auto-ongeluk ligt ze nu op intensieve zorgen en vecht ze voor

haar leven. Ze zweeft tussen leven en dood. Het wachten en de onmacht haar niets meer te kunnen zeggen valt hem zwaar. Intussen zweven zijn gedachten terug naar het verleden en vertelt hij zijn levensverhaal. Hij denkt terug aan zijn jeugdroom, zijn 'debuut' op amoureuus vlak, de kennismaking met de ouders van zijn lief: een sexy schoonmoeder in spe en een schoonvader die hem 'niet goed genoeg' vond. Alles werd een sleur en joeg hem de deur uit, de kroeg in. Een enorm geestige, bij momenten zeer gevoelige monoloog, die ons doet beseffen dat de waarde van een relatie pas duidelijk wordt, wanneer men die dreigt te verliezen.

Kortom, heb je zin in een ontspannende en 'geestige' monoloog dan moet je zeker komen naar één van de voorstellingen van Zweven op woensdag 13 april (20 u.), vrijdag 15 april (20 u.), zaterdag 16 april (20 u.) en zondag 17 april (11 u.) in de Gasthuiskapel, Gasthuisstraat 1A te 8970 Poperinge. Kaarten kosten € 7 (leden Opendoek en studenten € 6) en kunt u reserveren via langhoirs@telenet.be of op het nummer 0474 45 46 83.

■ De Poperinsche Flandriens Jaarlijkse Flandrien Classic Zondag 17 april vanaf 8 uur

Op zondag 17 april is er terug de jaarlijkse Flandrien Classic van de fietsclub de Poperinsche Flandriens. De start- en aankomstplaats is net als vorig jaar in het Stedelijk Dienstencentrum, Deken de Bolaan 97 te Poperinge. Je kan inschrijven van 8 tot 10 uur en het inschrijvingsgeld bedraagt € 3 (incl. hapje en drankje bij aankomst). Er zijn 4 verschillende afstanden: 30 km, 55 km, 73 km of 92 km. Het hele parcours is bewegwijzerd.

■ Duckrace op de Vleterbeek op de klanken van Cu2play Zondag 17 april vanaf 13.30 uur

Op zondag 17 april worden duizenden bad-eendjes te water gelaten in de Vleterbeek te Poperinge, ter hoogte van het VTI. De aankomst van deze race gebeurt in het Stadspark. Iedereen kan deelnemen aan de race: u koopt een lotje met een nummer dat verwijst naar een eendje en u hebt kans om een Ford Fiesta te winnen; de prijzenpot bevat ook nog andere prijzen. Veel mensen van Poperinge en daarbuiten hebben zich reeds bevoorrad met de nodige lotjes maar men kan ze nog altijd aankopen op de verschillende verkooppunten in de stad alsook bij de leden van Rotary Poperinge. De verkooppunten zijn vermeld op de website www.RPduck.be. Ook op zondag 17 april kan u nog lotjes aankopen in het Stadspark.

Die zondagnamiddag wordt er één om nooit te vergeten: vanaf 13.30 uur wordt het Stadspark herschapen in een gezellig Duckdorp waar iedereen welkom is en waar rustig gewacht kan worden op de aankomst van de eendjes. Dranken en hapjes worden aangeboden alsook andere activiteiten waaronder een eendjeskraam voor de kinderen: het wordt een echt familie-evenement!

En er is gezorgd voor iets extra's: de gerenommeerde tributeband Cu2play komt een spetterende show brengen met covers van de hits van U2 en Coldplay.

Cu2play is wellicht de beste tributegroep in Europa en hun optreden met grootse hits en absolute live klassiekers wordt overal fel gesmaakt. Sandrino Deroo, de frontman van de band, komt uit Poperinge.

't Zeugekot

Een belevenis op het platteland

Bezoek- en zorgboerderij
Feestzaal te huur
Vakantiewoning
Hoeveslagerij
Workshops

Sint-Omaarsstraat 4
8691 Beveren aan de IJzer
0478 37 64 36
www.zeugekot.be

De Suikeruiltjes

Webwinkel voor doopsuiker en attenties.

Een geboorte is uniek zo ook uw doopsuiker, daarbij helpen wij u graag bij het verzorgen van uw doopsuiker. Volledig of gedeeltelijk afgewerkt maar ook zelfvullers kunnen bij ons terecht.

057 36 67 68 - 0472 56 43 09

www.desuikeruiltjes.com
info@desuikeruiltjes.be

DEVER FREDERIK

metaal-, aluminium- en
inoxconstructies

0477/85.01.39

fax 057/36.73.37

dever_frederik@hotmail.com
Apolloniaqreef 4, 8978 Watou

Het programma van deze namiddag ziet er als volgt uit: om 13.30 uur gaat het Duckdorp open voor het publiek. Van 14.30 tot 15.30 uur optreden van Cu2play. Tussen 15.30 en 16.45 uur aankomst van de eendjes en scholenkoers. Opnieuw optreden van Cu2play van 16.45 tot 17.45 uur. Tussendoor diverse animaties in het Stadspark.

Dit is een initiatief van Rotary Club Poperinge en de opbrengst gaat integraal naar lokale sociale projecten, heel in het bijzonder de drugspreventie in de middelbare scholen te Poperinge.

■ Natuurpunt Poperinge-Vleteren Cursus: Natuur in de tuin

Verre ontdekkingsreizen naar tropische regenwouden of Afrikaanse savannes zijn niet voor iedereen weggelegd. Gelukkig valt er ook dicht bij huis heel wat te beleven, zoals bijvoorbeeld in je eigen tuin. Natuurpunt Educatie laat je alvast kennismaken met de bijzondere planten en dieren die we zo dicht bij huis kunnen aantreffen en wat we kunnen doen om het hen naar hun zin te maken. Wil jij ook te weten komen waarom roodborstjes aan het raam komen tikken? Vraag je je wel eens af wat die vleermuis bij die lantaarn te zoeken heeft? Of ben je razend benieuwd welke bijzondere vlinders rond de vlinderstruik fladderen? Dit alles en nog veel meer kom je te weten tijdens de cursus "Natuur in de tuin". Bovendien krijg je vanuit VELT een onmisbare inleiding tot de basisprincipes van ecologische siertuinen. Theoretische lessen op maandag 18, 25 april, 2 en 9 mei in het jeugdcentrum De kouter, Komstraat 30 te Poperinge. Aanvang om 19.15 uur en einde voorzien om 22 uur.

Les 1: Inleiding + vogels in de tuin (Natuurpunt Educatie)

Les 2: Ecologische siertuin, de juiste plant op de juiste plaats (VELT)

Les 3: Insecten in de tuin (Natuurpunt Educatie)

Les 4: Zoogdieren en amfibieën in de tuin (Natuurpunt Educatie)

Les 5: Tuinbezoek (Natuurpunt Educatie of plaatselijke gids)

Excursie op maandag 23 mei.

Lesgever: Joeri Cortens Natuurpunt CVN.

Deelnameprijs: leden Natuurpunt betalen € 35, niet-leden betalen € 40 (syllabus inbegrepen).

Inschrijvingen: Guido Quaghebeur, 057 33 79 78 en deelnameprijs storten op BE91 0011 2515 9176 van Natuurpunt Poperinge-Vleteren.

■ Natuurpunt Poperinge-Vleteren Lentewandeling te Westouter Zondag 24 april om 14.30 uur

Langs holle en onverharde wegen wandelen we de lente tegemoet, ... voorjaarsbloeiërs en de eerste zangvogels kruisen ons pad. We wandelen langs natuurgebied De Sulferberg: het natuurgebied bestaat vooral uit waardevolle bronbossen en vaak sterk hellende graslanden met houtkanten, knobomenrijen en poelen. De Brandersbeek en de Sulferbergbeek vormen zeer waardevolle valleien en zijn het decor van onze 7 km lange lentewandeling.

Start om 14.30 uur te Westouter aan het ont-haarpunt.

Kledij en schoeisel aanpassen aan de weersom-standigheden.

Leden natuurpunt gratis, niet-leden betalen € 1. Info: Guido Quaghebeur, 057 33 79 78.

Voor al uw festiviteiten:
affiches, flyers en toegangskaarten

Drukkerij SCHOONAERT

■ Natuurpunt Poperinge-Vleteren en VELT Westland Vroegmorgenwandeling met ontbijt Zondag 8 mei om 6 uur

Bij het krieken van de dag zingen de vogels in tuinen, parken en bossen hun mooiste lied. Ze doen dit om hun broedterritorium te beschermen en ook om vrouwtjes te lokken. Wie het mooiste zingt, getuigt van een uitstekende conditie en de vrouwtjes zullen het weten te waarderen en maken zo hun keuze voor een geschikte partner. Guido Quaghebeur ontrafelt al dit gekwetters en laat ons meegenieten van dit ochtendritueel.

Kledij en schoeisel aanpassen aan de weersom-standigheden. Verrekijker is een pluspunt. De wandeling is gratis voor leden Natuurpunt en Velt, niet-leden betalen € 1.

Vroegmorgenwandeling met kans tot ontbijt om 6 uur aan De Lovie, Krombeekseweg, parking De Mote.

Voor het ontbijt vooraf inschrijven bij Ivo Vandebroucke, 057 30 09 24 - olievolie@hotmail.com, volwassenen € 8, kinderen -12 jaar € 4. Betalen op rekening van Velt Westland BE09 7380 1044 0757. De betaling bevestigt de inschrijving. 8 mei is Moederdag, dus mama's worden extra verwend!

Info: Guido Quaghebeur, 057 33 79 78 - www.natuurpunt-poperinge-vleteren.be.

ROESBRUGGE

■ OKRA Roesbrugge-Haringe Activiteiten:

- Vrijdag 15 april om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in OC Karel de Blauwer
- Dinsdag 19 april: Paasfeest Kristen Volkshuis

**COIFFURE
NANCY**

DAMES • HEREN
KINDEREN

ZONNEBANK
10 + 1 GRATIS

OPEN VAN
DINSDAG T.E.M. ZATERDAG

ST. JAN-TER-BIEZEN 6
WATOU • 057 21 49 47

**Boomonderhoud
Bottelier Joris**

Snoeien & vellen van bomen
Onderhoud & opruiming van bos
Verhakselen van bomen en takken
Bouwklaar maken van terreinen

Specialiteit :
Uitfrezin van boomwortels

Oude Provenstraat 53 - 8978 Watou
057 36 67 68 - 0473 94 51 54
www.boomonderhoud-bottelier.be

ilse
Retouches

**AANPASSEN EN HERSTELLEN
VAN KLEDIJ**

Ilse Warmoes
Dodemanstraat 2
8978 Abele-Watou
Tel. 057 38 82 75
Gsm 0475 46 57 96
ilse.warmoes@telenet.be

EVENEMENTENKALENDER

- Vrijdag 22 april: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Dinsdag 26 april om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in Kristen Volkshuis
- Donderdag 28 april: Dagreis naar Desvres en Neuville sous Montreuil
- Vrijdag 13 mei: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Vrijdag 20 mei om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in OC Karel de Blauwer
- Dinsdag 24 mei om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in Kristen Volkshuis
- Vrijdag 27 mei: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.

■ KVLV Roesbrugge-Haringe

Activiteiten:

- 15-16-17 april: "Goed Gevoel Ladies Fair" in Flanders Expo Gent. Je wordt er ondergedompeld in de wereld van vrouwen. Laat je inspireren, informeren, verwennen en verrassen. 'Ons' (kvlv-groep) is er weer bij met een volledig nieuwe stand. KVLV-leden en hun vriendinnen betalen slechts €8 per kaart i.p.v. €12. Schrijf je daarvoor in via de website met de code OLL23769584. Meer weten? Raadpleeg de website www.goedgevoelladiesfair.be en ons@ons of 016 24 49 20.
- Zaterdag 30 april: bezoek aan de Gentse floraliën: we reizen samen met de trein, vertrek uit Poperinge rond 9 uur.
- Zondag 15 mei: ruil- en weggeefplein in de Haringestraat te Roesbrugge. Zie artikel voor meer uitleg.

■ OKRA Roesbrugge-Haringe Paasfeest in 't Kristen Volkshuis Dinsdag 19 april om 11 uur

We starten met met een mooie viering, daarna middagmaal: aperitief, soep, Weens gebrad met groentjes en kroketten en dessert met koffie, één gewone drank inbegrepen. Muzikale animatie door Willy Huyghe uit Poperinge. Onze 80-jarige en 90-jarige leden worden in de kijker gezet. Leden betalen €26 en niet-leden €30. Inschrijven en betaling vóór 12 april bij je wijkverantwoordelijke of bij Eliane (057 30 11 23 na 18 uur).

■ OKRA Roesbrugge-Haringe en Vlaamse Actieve Senioren Poperinge Dagreis Desvres - Coursevallei - Neuville sous Montreuil Donderdag 28 april 2016

Vertrek te Poperinge station om 7.30 uur. Onderweg koffiestop. In Desvres bezoeken wij het keramiekatelier Règnier waar mooie sierschouwen gemaakt worden. Middagmaal in "Au Marmiton" te Zoteux: voorgerecht, hoofdgerecht, kaas, dessert en koffie. Drank niet inbegrepen. Na de middag: ritje door-

heen de mooie Coursevallei tot in Neuville sous Montreuil. Geleid bezoek aan de Chartreuse, het vroegere kartuizerklooster waar tijdens de eerste Wereldoorlog een Belgisch hospitaal, school en leefgemeenschap waren. Ongeveer 500 streekgenoten werden begraven op een nabije begraafplaats die later in de vergetelheid kwam. Avondstop in Flou's café: belegde boterham met groentjes. Leden betalen €55 niet-leden €59. Inbegrepen: autocar, chauffeur, ontbijt, toegangen, begeleiding, middagmaal en avondstop. Niet inbegrepen: dranken bij het middag- en avondmaal en eventuele drankstop. Inschrijven vóór 15 april voor OKRA bij Eliane (057 30 11 23 na 18 uur) of bij Roger (057 30 01 88) of bij de bestuursleden. Voor de Vlaamse Actieve Senioren: overschrijven op rekening nr. BE68 7380 0820 7434 van Vlaamse Actieve Senioren Poperinge of rechtstreekse betaling aan de bestuursleden.

■ Moederdagontbijt Zondag 8 mei vanaf 7 uur

Op 8 mei 2016 is het terug zover. Dan steken we met de leden van het feestcomité terug een overheerlijk ontbijtpakket samen. Nieuw dit jaar is dat we u de keuze laten uit 3 soorten ontbijt:

1. Ontbijt voor kinderen (tot 12 jaar): €4
2. Het klassieke ontbijt: €8
3. Ontbijt met bubbels: €12

Bij het ontbijt met bubbels hangt er een wedstrijd aan vast. De winnaar maakt kans op een gastronomisch etentje voor 2 personen bij restaurant Pegasus (t.w.v. €180).

Deze pakketten kunnen afgehaald worden op 8 mei om 7 uur aan OC Karel de Blauwer of worden thuisgebracht vanaf 7.30 uur.

Om praktische redenen vragen we om uiterlijk tegen 6 mei te bestellen. Bestellen kan via moederdagontbijt@roesbrugge.com. of via leden van het feestcomité Roesbrugge of Willy Neuville (0475 23 00 63). Overschrijven kan via BE 79 8508 7767 8933. Niet vergeten naam, adres en keuze ontbijtpakketten te vermelden. Meer info vindt u terug op www.roesbrugge.com of bij leden van het feestcomité.

■ KVLV Roesbrugge-Haringe Ruil- en geefplein Zondag 15 mei 2016

Ruil- en geefplein op Rommelmarkt in Haringestraat te Roesbrugge

Zin om te ruilen, te delen, te swishen, te kuieren, te genieten van een gezellige sfeer? Tijdens de Rommelmarkt nodigt KVLV Roesbrugge-Haringe, vrouwen met vaart, jullie uit op ons ruil- en geefplein in de Haringestraat 36C.

Wat betekent dit? Jullie kunnen juweeltjes, sjaals, handtassen, kledingaccessoires die nog bruikbaar zijn, ingeven bij het KVLV-team.

In ruil hiervoor krijg je een bonnetje, waarmee je een nieuwe accessoire kan kiezen op ons ruil- en geefplein.

Iedereen is welkom! Ook als je niets ingegeven hebt, kan je op ons plein een leuke sjaal, een mooie halsketting, een tof hebbeding,.... meenemen. We vragen dan wel een vrijwillige vergoeding hiervoor.

Voor de gezelligheid en de sfeer wordt ook gezorgd en we bieden jullie koffie en soep aan en dit aan een heel democratische prijs. De opbrengst van ons ruil- en geefplein gaat integraal naar Trias, een organisatie die KVLV steunt en dit voor ondernemende landbouwers in het Zuiden.

Voor meer gegevens en voor het inruilen van jullie accessoires contacteer je Linda Vantomme 0477 95 74 67 - linda.vantomme@outlook.com.

■ CMZZ Roesbrugge-Haringe Dagreis naar Sint-Niklaas en Het land van Waas Maandag 16 mei 2016

Vertrek om 7.30 uur: Beveren-Kalsijde - 7.35 uur: Roesbrugge, Roesbruggeplein - 7.40 uur: Haringe klooster - 7.50 uur: Watou kerk - 8.05 uur: Poperinge, Oudstrijdersplein.

In Sint-Niklaas na het ontbijt (koffie en koffiekoek) brengen we een bezoek aan het Breiateelier en de verzameling van het STeM (Stedelijke Musea).

Middagmaal: dagsoep, halve kip met kroketjes en bresiliennetaart.

Na het middagmaal geleide rit doorheen het mooie Land van Waas en bezoek aan de waterburcht Cortewalle in Beveren. Mooie zalen, huiskapel en park. Een drankje in ter Vesten sluit de namiddag af.

Avondstop in Kuurne: boterham met buffet van beleg en groentjes.

Deelname: €58 per persoon. Inbegrepen: autocar, fooi chauffeur, ontbijt, toegangsgelden, middagmaal, plaatselijke gidsen en avondmaal. Dranken niet inbegrepen. Inschrijving bij Johan Deschuytter (057 30 07 41 na 17 uur of 0477 95 74 67 - linda.vantomme@outlook.com) met vermelding van het aantal deelnemers. Het bedrag kan overgeschreven worden op rekening BE95 8508 8484 9758 van CMZZ Roesbrugge-Haringe met vermelding van naam en aantal deelnemers. Iedereen van harte welkom!

■ Velt Westland Kruidenwandeling langs de IJzer Zondag 22 mei om 9.30 uur

Mei is de bloemenmaand bij uitstek en bijzonder geschikt voor een plantenwandeling. En als dit dan nog langs een mooi stukje IJzer gebeurt, kan de dag niet meer stuk. Onder leiding van herboriste Rita Gesquière gaan we op zoek

naar bloemen, planten, bomen en struiken. Je krijgt heel veel informatie over het culinaire, huishoudelijke, cosmetische en medicinale gebruik van wilde kruiden. Er worden verhalen verteld over de folklore van de planten en misschien kunnen we zelfs iets plukken om te proeven. We wandelen op een rustig tempo. Daardoor is deze wandeling voor iedereen geschikt, en kan je rustig genieten of foto's nemen. Kinderen zijn zeker ook welkom. Gemakkelijke wandelschoenen en eventueel regenkleed of paraplu kunnen van pas komen. De kruidenwandeling duurt tot 11.30 uur. Afspraak om 9.30 uur aan de IJzerkaai ter hoogte van drukkerij Schoonaert, Bergenstraat 1, 8972 Roesbrugge. Deelname: € 1 voor Velt-leden, niet-leden betalen € 2. Inschrijven bij Ivo Vandenbroucke, 057 30 09 24 - olievolie@hotmail.com. Organisatie: Velt Westland.

STAVELE

■ Young musicians on stage Zaterdag 16 april om 19.30 uur

Op zaterdag 16 april zet de harmonie Sint-Cecilia uit Stavele deze keer jong talent in de kijker. We brengen een gevarieerd programma onder leiding van Silke Berteloot en Pieter Maten.

Sedert enkele jaren doet onze harmonie grote inspanningen om jong talent aan te sporen om muziekonderwijs te volgen. De muziekinitiaties voor kinderen door Silke Berteloot en Virginie Camerlynck zijn daar een mooi voorbeeld van. Ondertussen zijn er jongeren die muziekonderwijs volgen en reeds een instrument bespelen. Ook het trommelkorps onder leiding van Eddy Dehouck zorgt voor een 'special act'.

Zoals ieder jaar trouwens wil onze muziekvereniging zich aan jullie voorstellen met een verzorgd programma en dit jaar is het zeker niet anders!

Het concert gaat door in de feestzaal 'De Moote' te Stavele op zaterdag 16 april om 20 uur. Deuren om 19.30 uur.

Toegang: VVK € 8 - ADD € 9, 1 consumptie inbegrepen na het concert. Kaarten te verkrijgen bij de muzikanten. Kinderen -12 gratis.

Info bij Willem Lansweert (057 30 00 11) of Joris Matten (057 30 01 27).

info@harmonie-stavele.be

www.harmonie-stavele.be.

VOORMEZELE

■ H. Bloedprocessie Zondag 22 mei om 15 uur

Op zondag 22 mei is het weer hoogdag in Voormezele.

Om 15 uur trekt door de straten van het dorp de gekende en verzorgde H. Bloedprocessie onder het voorzitterschap van eregouverneur Paul Breyne en zijn actief kerncomité en vele spontane medewerkers en onder de geestelijke bescherming van proost Roland Hemeryck.

Dit jaar is de eregenodigde een jonge Franse priester, nl. E.H. Mathieu Dervaux, pastoor-deken van Cambrai en rector van de kathedraal. Hij is de kleinzoon van Martha Lewyllie, jongste dochter in het gezin van de smid-zinkbewerker Baptiste Lewyllie-Febronie Decadt, voor de oorlog 1914-18 wonende op de Mosselmarkt, de gekende smidse op ons dorp, nu helemaal afgebroken wachtend op nieuwe woningen.

Op Pinksterzondag 15 mei wordt de achtdaagse plechtigheid ter ere van het H. Bloed ingezet. De kostbare relikwie wordt dan in een kleine plechtige processie naar het hoofdaltaar gebracht. Deze viering wordt opgeluisterd door het parochiaal Mariakoor.

In de weekdagen is er iedere dag om 16.30 uur een gezongen mis ter intentie van de bedevaarders en voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de leden van de confrerie van het H. Bloed. Na de viering zegening met de kostbare relikwie. Men komt er "dienen", zoals men vroeger zei, tegen bloedziekten, kanker en voor geluk in het gezinsleven.

De achtdaagse plechtigheid wordt na de processie afgesloten met een geconcelebreerde eucharistieviering voorgegaan door de eregenodigde en verzorgd door het Kon. Sint-Catharinakoor uit Zillebeke.

Iedereen die wil, mag deelnemen aan de H. Bloedprocessie, men is er steeds welkom.

Alle info: Wilfried Desodt, secretaris van het processiecomité, Dorp 28, 8902 Voormezele-leper - 057 2013 88 - mdesodt@hotmail.com.

TE KOOP

Zonnebank met lichaamskoeler

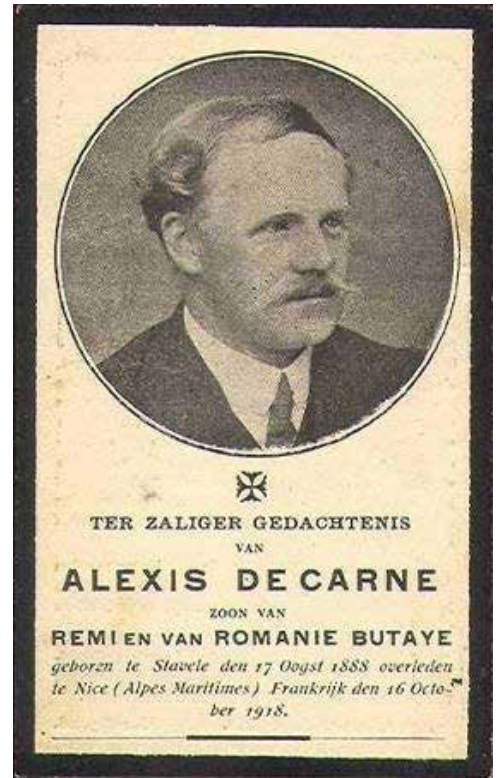
2 jaar oud, zo goed als nieuw

moet weg wegens plaatsgebrek

Nieuwwaarde: € 2200

Vraagprijs: € 1300

Tel. 0477 77 53 80 of 0484 76 11 61

SPAANSE GRIEP

Tijdens het Duitse lenteoffensief van 1918 werd Stavele beschoten en menigeeen, waaronder de familie De Carne, ging op de vlucht naar Frankrijk, uit vrees voor een doorbraak. Zij kwamen in Nice terecht, maar daar werd Alexis De Carne zwaar ziek ten gevolge van de Spaanse griep, een epidemie die naar schatting 20 tot 100 miljoen levens eiste. Alexis stierf er op 30-jarige leeftijd.

Brieven, omslagen, facturen,
bestelbons, BTW-formulieren, ...

Drukkerij SCHOONAERT

TENTOONSTELLING "NATUURKRACHT"

Van 2 tot 10 april nam Robert Toussaint deel aan de aquarel tentoonstelling "Natuurkracht" in de begijnhofkerk Sint-Elisabeth te Sint-Amandsberg.

Rouwbrieven en
gedachtenissen met foto

Drukkerij SCHOONAERT

Ruime keuze aan geboortekaartjes
en huwelijksdrukkerwerk

Drukkerij SCHOONAERT

OKRA ROESBRUGGE-HARINGE

UITSLAGEN MAART 2016

KAARTING - 22 MAART

OC Karel de Blauwer

19 deelnemers wonnen 3 partijen:

Antheunis Cecile (279 pt.), Deloz Jean-Claude (262 pt.), Bogaert Maria (202 pt.)

wonnen 0 partijen:

Vandecasserie Paula (198 pt.)

Klassement:

1. Demuyck Eugène	7 part./741 pt.
2. Antheunis Cecile	7 part./662 pt.
3. Vandermarliere Ignace	6 part./793 pt.
4. Deloz Jean-Claude	6 part./536 pt.
5. Vereype Gratiene	5 part./735 pt.

GEZELSCAPSSPELEN

Timperman Lucienne (32 pt.), Decaesteker Maria (25 pt.), Vercoutter Marie-Thérèse (24 pt.), Boury Alice (9 pt.)

PETANQUE - 25 MAART

Uitslag en klassement na 18 partijen

32 deelnemers

Wonnen 3 partijen: Bossaert Raf, Butaye Willy, Dequeker Romain, Dessein Johan, Huyghe Geert, Neyrinck Aimé, Pastoor Van Acker, Vanderhaeghe Guido en Vandermarliere Ignace.

Klassement:

1. Neyrinck Aimé	15 part./211 pt.
2. Benauwt Roger	14 part./217 pt.
3. Huyghe Geert	14 part./213 pt.
4. Soetaert Frans	13 part./220 pt.
5. Butaye Willy	12 part./207 pt.
6. Dessein Johan	12 part./181 pt.
7. Decaesteker Wilfried	12 part./168 pt.
8. Bossaert Raf	11 part./210 pt.
9. Vandeputte Marc	11 part./203 pt.
10. Van Acker Jozef	11 part./202 pt.

DE GOUDEN BIERDRIEHOEK

U doet zaken in en rond 'De Gouden Bierdriehoek'? Oorspronkelijk was 'De Gouden Bierdriehoek' de streek van Westvleteren, Watou, Beveren-Kalsijde gezien het beroemde bierverleden. Tegenwoordig spreken we echter van de ruime omgeving errond.

Vanuit de Brouwerij Feys-Callewaert op de Kalsijde te Beveren aan de IJzer neem ik graag het initiatief om de streek een nieuwe boost, een nieuwe elan te geven.

Wij menen dat velen ons een beetje als een uithoek (WestHOEK) beschouwen, terwijl wij zoveel te bieden hebben. Daarom.

Graag werken wij in een volgende fase samen met gemeente- en stadsbesturen evenals de provincie en andere instanties waar men over budgetten (oorspronkelijk komende van onze belastingen) i.v.m. streekpromotie beschikt.

In een eerste fase echter moeten we een positief signaal geven en dit zonder geld en zonder budget.

Daarom stellen wij 3 stappen voor om enige samenhang te creëren:

- Het gratis promoten van uw zaak of activiteit op de Facebook pagina Kalsijde - Westhoek of stuur uw informatie of promotie of wat dan ook naar Kristel@feysbook.be
- Vergader-samenkomst in de Brouwerij Feys met een vastgelegde agenda (zomer 2016?)
- Contact met spelers en overheden die ons kunnen helpen, wij wetende wat we precies willen.

Ik vraag u persoonlijk of u:

- Actief uw gegevens op de Facebookpagina wil aanvullen, vervolledigen en acties of wetenswaardigheden regelmatig wil vermelden. Tevens ook uw FB-vrienden verwijzen naar deze pagina door te delen. Want van niets doen komt niets.
- Indien u een grotere rol wil spelen en inspanningen wil doen OM ONZE STREEK TE PROMOTEN mij dit te laten weten
- Te beseffen dat we iets kunnen betekenen en het verschil maken als we allen aan hetzelfde zeil trekken, en dan nog in dezelfde richting. Daarom dit stappenplan.

Hendrik Nelde

40ste ZWIJGENDE VOETTOCHT DOOR HET SLAGVELD VAN DE PEENE (Frans-Vlaanderen)

Zaterdag 23 april 2016 (steeds de 4de zaterdag van april)
Samenkomst aan de kerk van Zuidpeene om 14 uur.

Info: karel.appelmans@telenet.be - bertennest@skynet.be - lieven.michel@wanadoo.fr

De veldslag aan de Peene (zijrivier van de IJzer) van 1677 had voor gevolg dat een groot stuk Vlaanderen door Frankrijk werd ingelijfd.

KORTING 50-PLUSERS **MET WAARBORG**

TANLABO RAHEEN

**GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !**

Duinkerkestraat 107 - POPERINGE
Gsm 0475 86 84 24
Open: iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

PETRAVER NV

Petroleumproducten Andy Vermeersch

Blekerijweg 35 - 8972 PROVEN - Tel. 057 30 04 13 - Fax 057 30 14 13 - info@petraver.be - www.petraver.be

- ☆ Gasolie (-20°, extra, ultra)
- ☆ Diesel -20°
- ☆ Petroleum
- ☆ Loodvrij 95
- ☆ Loodvrij 98
- ☆ 2 takt benzine
- ☆ Tankstation
- ☆ Bancontact
- ☆ Oliën
- ☆ Smeermiddelen
- ☆ Selfcarwash
- ☆ Stofzuiger
- ☆ Dubbelwandige mazouttanks
- ☆ Butaan- & propaangas
- ☆ Brandhout
- ☆ Houtskool
- ☆ Steenkool
- ☆ PELLET DRIVE-IN

Boek nu reeds uw springkasteel reserveer voor al uw feesten voor 2016

Wij zijn open

op woensdag, zaterdag en zondag telkens van 13.00 tot 18.30 u.
en elke vakantiedag, brug- en feestdag van 13.00 tot 18.30 u.

Europalaan 5 - 8970 Poperinge
057 33 89 44 - www.hopsiepops.be

Publiciteit voor de streek ?

De IJzerbode wordt in meer dan 3000 huisgezinnen verspreid.

Interessante prijzen.

Inlichtingen: 057 30 03 79

DAKWERKEN

MASSON VERHYSER

NIEUWBOUW EN RENOVATIE

DAKPANNEN - DAKCONSTRUCTIES - ZINKWERKEN
ROOFING - EPDM - LEIEN - ISOLEREN - HERSTELLINGEN

Winnezelestraat 55 - 8978 WATOU - Gsm 0478 74 47 09

OORLOGSBOEKEN 14-18 OORLOG IN BELGIË

Het ultieme boek over de Eerste Wereldoorlog met meer dan 50 kaarten en 400 unieke illustraties. Onmisbaar standaardwerk voor leken en specialisten. Waarom liep het front vast in België? Waarom was het jarenlang niet mogelijk om de loopgraven aan de IJzer en bij Ieper te doorbreken? Hoe doorstond het Belgische leger de oorlog?

14-18. Oorlog in België biedt een antwoord op alle vragen over het militaire verloop van de Eerste Wereldoorlog. Voor het eerst worden alle militaire operaties waarbij Belgische troepen betrokken waren of die zich voltrokken op Belgisch grondgebied in één boek samengebracht.

De militaire gebeurtenissen worden daarbij in een ruimere Belgische en internationale context geplaatst. De auteurs - stuk voor stuk specialisten ter zake - bundelen hun kennis over de Grote Oorlog in een overzichtelijk en compleet geheel, wetenschappelijk onderbouwd en toegankelijk voor een breed publiek.

Deze turf van 588 bladzijden leest als een spannend jongensboek en mag op geen enkele boekenplank ontbreken. Voor sommigen wordt dit wellicht een eerste kennismaking met de mechanismen van het kwaad, voor anderen biedt het zonder twijfel een antwoord op de vele vragen die rond dit onderwerp nog steeds worden gesteld. De auteurs zijn er in geslaagd om zich niet te verliezen in een emotioneel verslag. De toon is boeiend, de gedetailleerde analyse zeer merkwaardig en het geheel een beklijvend bewijs dat de geschiedenis en literatuur elkaar moeiteloos versterken.

Auteurs: Prof. Luc De Vos
Tom Simoens
Dave Warnier
Franky Bostyn

Uitgever: Davidsfonds

Prijs: € 55

ISBN 978 90 5826 990 4

Van bij ons Adinkerke

Adinkerke - *Ooë'nkerke* vroeger in de volksmond - is niet alleen bekend om Gert Verhulst en zijn wervelend Plopsaland. Ook zijn grensovergang Le Perroquet, gemeenzaam "De Mol" genoemd, is goed gekend door minder jeugdige Westkustbewoners en naburige binnenlanders.

Nu is het vroegere douanekantoor er omgetoverd tot, jawel, een pralinewinkel. Ooit was het minder aantrekkelijk! Menig grensbewoner heeft hier, al dan niet met bonkend hart, zijn autokoffer moeten openen, bang hopen dat hij niet nog gefouilleerd werd, of wat later op de vliegende brigade botste. Tijdens de drooglegging van de Belgische Horeca, toen alcohol van meer dan 21° schenken bij wet verboden was, kon je hier tijdens het weekend vaak op de koppen lopen. Keeldroge Belgen kwamen op Franse bodem graag eens hun dorst lessen met de plaatselijke specialiteiten, "Picon" of "Ricard". Verblijd durfden ze op de rit huiswaarts wel eens "blauwen" en stiekem een of meer flessen "kortendrank" onder de autobank wegmoffelen, of - honny soit qui autre y pense - onder de rok van vrouwlief of koeketien. Maar niets is eeuwig van duur. Nu slaan we buitenlands niet onze likeur, maar goedkoop onze voorraad water of cola in, én proppen onze Franse burenen hun winkelkar vol in de Belgische levensmiddelen- en bloemenzaken. Dank je wel, Schengenakkoord, met je (voorlopig toch!) vrij verkeer van EU-burgers en vrije in-, uit- en doorvoer van goederen!

Wim Sohier

!!! BELANGRIJK !!!

De volgende IJzerbode verschijnt op woensdag 19 mei 2016.

Artikels en publiciteit binnenbrengen ten laatste op maandag 10 mei 2016.

BOUWERKEN

MARIO VANDEWIELE BVBA

T 0475 68 50 59

GESPECIALISEERD IN:

- WONINGBOUW ■ VERBOUWINGEN
- PROFESSIONEEL AANBRENGEN
- VAN ISOLATIE ■ RUIME ERVARING MET LAGE ENERGIEWONINGEN ■ OPRITTEN EN TERRASSEN ■ VLOEREN- EN WANDTEGELS
- KLEINSCHALIGE AFVALWATERZUIVERING

MARIO VANDEWIELE BVBA
ROESBRUGGESTRAAT 62
8691 BEVEREN-AAN-DE-IJZER

INFO@BOUWWERKENVANDEWIELE.BE
WWW.BOUWWERKENVANDEWIELE.BE

In het hartje van Vleteren vindt u

Resto Basil

Kom gezellig eten met de familie terwijl de kinderen spelen op het speelplein, springkasteel, binnenspeelhoek, go-carts, tractors,... Er zijn ook dieren zoals ezels, pony's, kippen,...

Resto Basil ligt in een oase van rust, vlakbij de bekende Sint-Sixtusabdij en een uitgebreid fietsennetwerk.

<p style="text-align: center;">MENU APRIL</p> <p style="text-align: center;">Cava met wachtbordje</p> <p style="text-align: center;">Canneloni van zalm en gerookte zalm</p> <p style="text-align: center;">Glaasje vruchtensorbet</p> <p style="text-align: center;">Franse nestduif met erwtjes en nieuwe patatjes</p> <p style="text-align: center;">Mascarpone met speculoos en lauwe peer</p> <p style="text-align: center;">Koffie met versnaperingen</p> <p style="text-align: center;">€ 45,00 p.p.</p> <p style="text-align: center;"><small>Geldig van 1 april t.e.m. 1 mei</small></p>	<p style="text-align: center;">MENU MEI</p> <p style="text-align: center;">Cava met wachtbordje</p> <p style="text-align: center;">Zalmfilet met een zalf van knolselder en garnalensaus</p> <p style="text-align: center;">Glaasje vruchtensorbet</p> <p style="text-align: center;">Fantasie van kalkoen, Gandaham, lente-ui, démi glacesaus</p> <p style="text-align: center;">Vanille-ijs met aardbeien</p> <p style="text-align: center;">Koffie met versnaperingen</p> <p style="text-align: center;">€ 45,00 p.p.</p> <p style="text-align: center;"><small>Geldig van 5 mei t.e.m. 5 juni</small></p>
---	---

Iedere vrijdag ribbetjes à volonté ! Paasmaandag 28 maart open vanaf 12 uur - Verlof van 8 t.e.m. 23 juni 2016

Kruisstraat 2 - 8640 Westvleteren - 057 40 02 77 - info@restobasil.be - www.restobasil.be

Publiciteit voor de streek ?

De IJzerbode wordt in meer dan 3000 huisgezinnen verspreid.

Interessante prijzen.

Inlichtingen: 057 30 03 79

!!! ONLINE !!!

Lees voortaan De IJzerbode ook online op onze website!

www.drukkerijschoonaert.be

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

ROESBRUGGE

Kaartingen

- OC Karel de Blauwer vrijdag 15 april puntenkaarting "OKRA"
- OC Karel de Blauwer vrijdag 20 mei puntenkaarting "OKRA"
- Kristen Volkshuis bij P. Gunst dinsdag 26 april puntenkaarting "OKRA"
- Kristen Volkshuis bij P. Gunst dinsdag 24 mei puntenkaarting "OKRA"

Vogelpik

- Kristen Volkshuis bij P. Gunst zaterdag 14 mei smijting voor de leden

BEVEREN-IJZER

Vrije kaartavond

- Praatcafé 't Geheim Spoor donderdag 21 april donderdag 19 mei

HARINGE

Vogelpikclub Smokkelsmijters

- Eethuis & Praatcafé 't Smokkelhof zaterdag 23 april zaterdag 28 mei

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Openingsuren:

- Dinsdag van 16 tot 18 uur
- Vrijdag van 17.30 tot 19.30 uur

BURGERLIJKE STAND

GEBOORTEN

Watou

- Vic Delalleau, geb. 9 maart, z.v. Frederik en Sofie Vandeveldde

HUWELIJKEN

Proven

- Dries Butaye en Charlot Watteyne

JUBILEA

Watou

- Roger Pover en Madeleine Platteeuw, 28 maart, briljant huwelijk

OVERLIJDENS

Krombeke

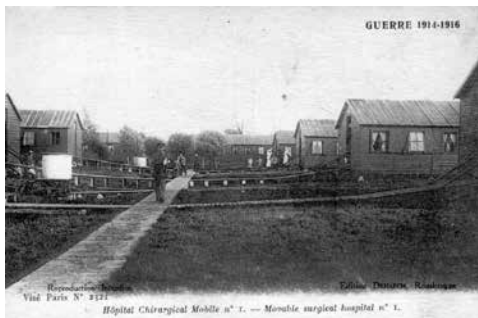
- Jeanne Bruneel, overl. 8 april, 89 j., wed. v. Gerard Fossaert

Proven

- Guy Six, overl. 7 april, 67 j.

Roesbrugge-Haringe

- Eddy Bau, overl. 14 maart, 65 j., echtg. v. Lucrèse Verstraete
- Martial Vanlaeres, overl. 4 april, 71 j., echtg. v. Anita Mertens

HÉLÈNE BESCHUYT BLAAST HONDERD KAARSJES UIT

Honderd jaar worden was enkele decennia geleden bijna wereldnieuws, maar vandaag zijn er meer en meer mensen die deze gezegende leeftijd bereiken. Zo ook Héléne Beschuyt in het woonzorgcentrum De Zathe in Nieuwpoort. Op 4 maart 1916 werd Héléne in een veldhospitaal van het Franse leger in Roesbrugge geboren, Héléne was het vierde kind van een gezin met vijf kinderen. Het gezin Beschuyt ontvluchtte in 1916 Nieuwpoort om zo te ontkomen aan het oorlogsgeweld. Uiteindelijk belandden ze in Dieppe, waar ook al familie uit Nieuwpoort woonde. Tot in 1918 verbleven ze in Frankrijk. Na de oorlog keerden ze terug naar Nieuwpoort waar ze een onderkomen vonden in de barakkenwijk.

OKRA BEVEREN-IJZER

UITSLAGEN MAART 2016

KAARTING - 9 MAART

36 deelnemers - wonnen 3 partijen:

1. Lampaert Jozef 547 pt.
2. Rosseel Georges 380 pt.
3. Vandepitte Paul 350 pt.
4. Verbrigghe Roger 310 pt.
5. Vlasselaer Jan 308 pt.

KAARTING - 23 MAART

36 deelnemers - wonnen 3 partijen:

1. Vandecasserie Paula 531 pt.
2. Vandepitte Paul 387 pt.
3. Ingelaere Suzanne 318 pt.
4. Butaye Lucien

Klassement na maart:

1. Lampaert Jozef 7 part./1217 pt.
2. Wyckaert André 7 part./1197 pt.
3. Debacker Denise 7 part./ 929 pt.
4. Verbrigghe Roger 6 part./1087 pt.
5. Vandepitte Paul 6 Part./1038 pt.

Taaltap 155

"Ik en heb hem niet gezien!

"Zij en houden dat niet vol."

"Als je 's nachts niet en kunt slapen,

en moet je niet de schapjes tellen, praat met de herder!"

Zulke zinnigjes komen ons, Westhoekers, niet ongewoon voor. Ze zijn al eeuwen in gebruik, maar nu wel oubollig Nederlands, behalve in ons Westhoeks, hoewel ook hier die dubbele ontkenning op haar reeuwstro ligt en binnen afzienbare tijd onze wereld uit is.

Uitzonderlijk zijn dubbele ontkenningen niet: zeggen de Franstaligen niet "Je ne l' ai pas vu.", "Ils ne tiennent pas le coup.", en is "Als jij snags nie kan slaap nie, moet nie die skape tel nie, praat met die herder" geen springlevend, poëtisch Zuid-Afrikaans? Mooier of zangeriger als de Afrikaners kunnen zelfs wij, West-Vlamingen, het niet zeggen!

In ons Middelnederlands, waaruit de Afrikaanertaal ontstond, was de tweeledige ontkenning de meest gebruikelijke, zoals blijkt uit bvb "ic en sal niet moghen gaen" (ik zal niet mogen gaan), "dat en es geen grave" (dat is geen graaf).

Die tweeledige ontkenning bestaat uit de elementen *en/ne* en een ander ontkenkend woord als *niet, niemand en geen*, waarbij het eerste lid altijd direct aan de persoonsvorm voorafgaat.

Een zin kan echter ook met maar één van die twee elementen ontkend worden. De éénledige ontkenning met behulp van het partikel *en/ne* vóór de persoonsvorm komt in het Middelnederlands alleen nog voor in specifieke gevallen maar is eigenlijk de originele vorm, die in het Oudnederlands de enige mogelijke ontkenning was. Maar de ontkenkende woordjes hebben geleidelijk hun kracht verloren en het hebben er ter versterking een negatief bijwoord of voornaamwoord bij gekregen dat de ontkenkende functie later zelfs helemaal overgenomen heeft. Voor het Nederlands kan men de ontwikkeling van de negatie dus als volgt samenvatten:

Oudnederlands: *en/ne*

Middelnederlands: *en/ne + niet, geen, niemand...*

Nieuwnederlands: *niet, geen, niemand...*

De negatieve bij- en voornaamwoorden die in het modern Nederlands voor de negatie worden gebruikt, zijn ontstaan door verbinding met het ontkenkende element *ne*:

ne + iet = niet

ne + emmer/immer = nemmer/nimmer

ne + ooit = nooit

Maar wat met een zin als "Ik heb nooit geen dorst"? 't West-Vlaamse "Ke'n hen nooit gin dust" betekent zoveel als "ik heb nooit dorst".

In het A.N. betekent dat "ik heb altijd dorst" want 'nooit' en 'geen' heffen elkaar op, doen elkaar teniet.

Raar toch, taal! En veranderlijk!

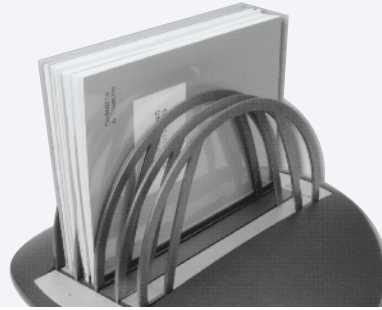
Wim Sohier

Uw eindwerk is geschreven?!

Wij maken er een mooi geheel van,
in een minimum van tijd.

Printen van uw digitale bestanden
in zwart-wit of kleur.

Inbinden met
staalbindmethode.

Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 1 - 8972 Roesbrugge
tel. 057 30 03 79 - fax 057 30 09 80 - info@drukkerijschoonaert.be

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Binst dat 'n achter eten van 'n noeëne zoolig e tuksje dei in 't zunnige, kreeëg paster Florizooëne van Hoarieng tillefong. "t *Bisdom!*" rieëp Flora, ze mesen, en lieëp mit 'n looptilfong 'n hof in, nerveus en bleëk lik e schete. "Allo, met pastoor Florimond Florizoone!" Ot 'n de diesendag van de weke d'rop t'n elven e ki noa Brugge wilde ofzakken. Kwestje van e benoemieng. "Och God, Flora, dát nog! 'k Wos hieër zo goeëd thuus, viftieën joar lank! Wieën wit woa steken ze me nu! Lieëfst nie in e grooëte prochie, of e mieërenest an de kust: 'k zien nie nieuwsteirtig en surtoe gin driemaal zeven ne meeë!"

"Ha, je wit het," zei Flora, "en lik da j' ekuld ziet van de kozientjes en gin lichtgewicht ne mi ziet, zoe je 't gie oek nie mir ollemaole kunnen belopen! Moar ik hen oek e probleem, meneeëre paster: woaë moeëten of kunnen 'k ik noartoeë? Ogliek nooëit noa 'n dop en herscholieng bie 'n VDAB?" "En moa Flora, m'n oogappel, goa mei mi mien. Me moaken wieder dat ogliek goeëd thope! Of doen 'k e wooërige t'n besten bie m'n opvoger?" "O je wilt! 'k Hen hieër nu me droai. Mosten ke können bluve, 't woare meeër of angenoam! Moa meschieën hed 'n ol ze gerieëf, j'n opvoger!" 'n Paster vloog noa Mannekensvere. En Flora? Ze gienk ogliék mei. "'t Is 't land nie uut, en God wit mi wieën dan 'k hieër gienk opeschept zitten. 'k Zien joen nu geweune. Enfin, je goe kanten toch!"

'n Zondag d' rop lieët 'n paster in d' eeëste messe en in d' hoogmesse vanuut ze prikstoeël weten dat 'n bisschop num op en ander prochie benoemd hadde. En e bedankte ol ze prochieoanen, de piloarebieters en d' ander, voer ol dan ze voe num edoan hadden, of nog tewege woaren. "Moa vór dan 'k hieër de boeken toedoeën, moen 'k uut en eeërboarhied nog e latste bezoeksje briengen an me zieëken," peisde 'n paster. D' eeëste woaë dat 'n an de belle trok, wos Lisa Lazeure, en oed mensche van in de tnegentig die joaren eleen nog stoeëlwuuf ewist hadde.

"Dag, Lisa, hoe is 't mi je? 'k Kommen je nog e ki gedag zeggen, je goat 't ol wel van etwieën hooërd hen, dat 'n bisschop me noar en ander prochie zendt." Lisa knikte. "Me zeune zei het. Je zoedt 't gie zelve ezeid hen op 'n prikstoeël?" "Joak. Ja, 't is e tied van kommen en e tied van goan, en voe mien is 'n tied van goan nu ekommen si. 't Doe roar, zoej 't gloven, ezo achter viftieën joar! Moa trooëst joen, achter mien e béteren!" Lisa zweeëg en lachte e ki lik neur noamgenooëte, de mysterieuze Mona Lisa. "Je ziet lik nie stief overtuugd, wuvige?" "Zoe je, meneeëre paster? Dat hen ze nuus oek willen wiesmoaken de vooërige keeë! Most e mens ossan ol gloven wiene dan ze preken!"

SCHREVELYNCK

Nadruk verboden

AEG
SOUS-VIDE
SMAAKVOL KOKEN

AEG HEEFT DE PITTIGSTE PROMO
VAN 1 FEBRUARI
TOT EN MET 31 MEI 2016

-10%

op de set bij aankoop van
4 AEG inbouwtoestellen
uit vier verschillende categorieën.

-15%

op de set bij aankoop van minstens
5 AEG inbouwtoestellen
uit vijf verschillende categorieën.

+

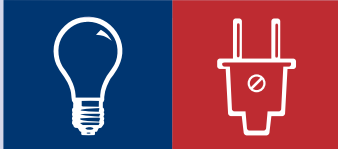
**GRATIS
SOUS-VIDE SEALER**

ter waarde van 179€ bij aankoop van een
AEG ProCombi®Plus oven met sous-vidé functie
in de set van 5 verschillende inbouwtoestellen.

SINCE 1908
Solis
Zwitserse
kwaliteit

ELEKTROCAPPOEN^{nv}

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8972 Roesbrugge-Haringe
Tel. 057 30 05 94
info@elektrocappoen.be
www.elektrocappoen.be

Wij aanvaarden
ecocheques

